

صدرعرفایی، شکبیا، شاکردوست و آبیاری

نخستین سفیران آرشیو هنر ایران

+ بروردی: نهادهای دولتی موظف به تحویل اسناد ملی به سازمان اسناد و کتابخانه ملی هستند
+ سفیر یونان: اطلاعات آثار ارزشمند ابوعلی سینا در آتش سوزی آکروپولیس را بازیابی کردیم
+ زرافشان: آرشیوها باید در اختیار عموم مردم قرار گیرد + ابتکار: صبر و استقامت اعظم طالبانی ستودنی است
+ حداد عادل: از زبان فارسی مثل موجود زنده مراقبت کنیم + کتابخانه ملی ایران «موزه برتر» شد

دیپاچه

اسناد نمایه هویت یک ملت

□ دکتر اشرف بروجردی

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

مجموعه ای که پیش روی شما است حاصل تلاش روابط عمومی سازمان اسناد و کتابخانه ملی است که در جهت اطلاع رسانی از رخدادها و رویدادهای سازمان ماهانه در معرض اطلاع عموم قرار داده می شود.

از رخداد های قابل توجه در ماه گذشته موضوع هفته جهانی آرشیو، ۱۹-۱۲ خرداد بود تا یادآوری نماید که اسناد هویت تاریخی یک ملت را رقم می زند. معمولاً همه جوامع علمی هم برای تبیین و توصیف نظریات خود ارجاعات را به اسناد معطوف می کنند که در مراکز علمی حفظ و نگهداری می شود و از آن به آرشیو یاد می شود.

این یادداشت بهانه ای است برای تقدیم سپاسم به عزیزی که در همه عرصه ها و فعالیت های سازمان از جمله حفاظت از اسناد تلاش های مستمری را به عمل می آورند. همچنین همکاران ارجمندی که تمهیدات لازم را برای ایجاد شرایط مناسب شغلی، آسایش و رفاه همکاران و ایجاد بستر مناسب برای بروز و ظهور استعدادها و نیز عزیزی که تلاشگر اعتلای فرهنگ کتاب و کتابخوانی می باشند، همچنین همراهانی که یادآور این نکته هستند که سازمان بهترین فرصت و امکان را برای توسعه دانش و تکریم اندیشمندان و اصحاب علم و بهره مندی از یافته های آنان می باشند. و این همه مرهون زحمات جوانان عزیزی است که همه تلاششان اطلاع رسانی مناسب با بهره گیری از آخرین شیوه ها و به خدمت گرفتن ابزارهای اثرگذار در عرصه اطلاع رسانی می باشند.

متقابلاً انتظارم از مجموعه تلاشگران اعتلای فرهنگ و دانش از مجرای سازمان اسناد و کتابخانه ملی این است که تعلق خاطر سازمانی که مولد انگیزه و عشق در راستای خدمت به طالبان حقیقت می باشد؛ می تواند چراغی فراروی ما برای ادای دین به ایران اسلامی باشد. شاد و سربلند و سرفراز باشید.

یادداشت

تلاشی برای ارتقاء جایگاه ویتترین فرهنگی کشور

□ هانیه گرانیلی

مدیرکل حوزه ریاست، روابط عمومی و امور بین الملل

در ابتدا که کار را در سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران آغاز کردیم با عنایت به قانون اساسنامه سازمان و به موازات سیاست های کلی فرهنگی کشور تلاش کردیم حفظ، ارتقاء و اصلاح دستاوردهای درخشان هشت دهه گذشته در حوزه های مختلف را پیش روی خود

قرار داده و ضمن پاسداشت تلاش های انجام شده سعی کردیم با بکارگیری نگاه تخصصی از سوی متخصصین، اگر اصلاح یا ارتقایی نیاز است، مد نظر قرار دهیم. در ابتدای کار تلاش شد دسترسی کاربران و ذی نفعان به سامانه های سازمان را تسهیل کرده و مقدمات به روزرسانی سامانه «رسا» را آغاز کنیم و امروز که یکسال از این پروژه کلان و سخت می گذرد به لطف خدا چند فاز آن اجرایی شده است. در این مسیر رئیس محترم سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران دغدغه ویژه ای در ارتباط با دیجیتال سازی منابع کتابی و اسنادی نیز داشتند و ما را به سمت این مهم سوق دادند تا طرح تحول دیجیتال آغاز و تلاش ما روز به روز برای تحقق این مهم افزون شد. (طرح حمد، طرح سامان). پروژه بعدی که به موازات صورت پذیرفت اقدامات موثر در تجهیز و استانداردسازی شعب استانی سازمان بود که به لطف خدا این اتفاق مبارک هم با سرعت خود ادامه پیدا کرد و البته در همین راستا بهبود و ارتقاء منابع انسانی و چابک سازی سازمانی نیز یکی از وظایف مهم ما شد. همچنین طرح های توسعه ای به ویژه کسب و کارهای نوین حوزه کتابخانه ای و آرشیو را در برنامه لحاظ کردیم که امروز به مرحله اجرا رسیده است و در شماره بعدی نشریه میسوط به هر حوزه و میزان پیشرفت آن خواهیم پرداخت. و اما در حوزه تعاطی افکار تاکید مجدانه و پی گیرانه ای در ارتباط با ایجاد اجتماعات گفتگامی و حضور اندیشمندان با تاکید بر اصل گفت و گو داریم که در این مسیر نیز یکشنبه های ملی (پاسداشت نخبگان و مفاخر فرهنگی) راه اندازی و ادامه دار خواهد بود که توضیحات بیشتر آن باشد در شمارگان آینده ماهنامه حافظه ملی ایرانیان. و در آخر بپردازم به حوزه بین الملل؛ نگاه ظریف و دقیق اشرف بروجردی به کاربست فعال دیپلماسی فرهنگی ایشان باعث شده که کمتر هفته ای نباید و میزبان سفیر کشوری در این مجموعه فاخر نباشیم. کز نه های کشورهای مختلف در کتابخانه ملی راه اندازی کردیم و کمیته حافظه جهانی جدی تر از گذشته هدایت می شود.

معاون کتابخانه ملی ایران:

ادغام آرشیو ملی با کتابخانه باعث شکل گیری کارهای پژوهشی آکادمیک شد

انجام شد. زیرا خود سازمان اسناد ردیف استخدای هیات علمی نداشت، لذا نتوانسته بودند، آن طور که باید پژوهشکده را شکل بدهند.

وی ادامه داد: پس از ادغام آرشیو ملی با کتابخانه ملی باعث شد که پژوهشکده شکل بگیرد و کارهای پژوهشی، آکادمیک و منسجمی انجام شود. اما تغییر بعدی در حوزه مدیریت اسناد بود که قبل از پیوستن به کتابخانه ملی کمتر به مقررات آرشیو جهانی توجه شده بود، بعد از ادغام با عنایت به پروتکل هایی که

معاون کتابخانه ملی ایران گفت: پس از ادغام آرشیو ملی با کتابخانه ملی باعث شد که پژوهشکده شکل بگیرد و کارهای پژوهشی، آکادمیک و منسجمی صورت پذیرد.

به گزارش روابط عمومی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، هفته جهانی آرشیو بهانه ای خوبی بود که نگاهی به آرشیو ملی داشته باشیم و در گفت و گوی با کارشناسان این حوزه، به رویکرد و اهداف مورد توجه این سازمان دست پیدا کنیم.

یکی از افرادی که نا آشنا با محیط آرشیو نیست، فریبرز خسروی، معاون کتابخانه ملی ایران است، یکی از افرادی که موافق ادغام آرشیو با کتابخانه ملی است و هنوز از آن دفاع می کند. اگرچه این نظر نیاز به بررسی دارد و پس از گذشت ۵۰ سال از تأسیس آرشیو ملی و بیست سال از ادغام آن با کتابخانه ملی، کارشناسان باید نظر دهند که تا چه اندازه این تصمیم درست بوده است. در این رابطه فریبرز خسروی در گفت و گو با خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا) در پرسشی مبنی بر اینکه از زمانی که آرشیو ملی به زیرمجموعه کتابخانه ملی پیوست، چه تغییرات مثبتی داشته است؟ عنوان کرد: تغییرات مثبت در این حوزه در چند بخش صورت گرفته است؛ نخست اینکه تا قبل از آمدن آرشیو زیر نظر کتابخانه ملی، کار آکادمیک و منسجمی در این حوزه انجام نشده بود و اصولاً شکل دهی واقعی پژوهشکده اسناد پس از انتقال

در حاشیه اکران فیلم «شبی که ماه کامل شد»

صدرعرفایی، شکبیا، شاکردوست و آبیاری نخستین سفیران آرشو هنر ایران شدند

هوتن شکبیا: تلاش برای بازی در نقش یک قربانی

در ادامه این مراسم هوتن شکبیا نیز به عنوان بازیگر نقش عبدالحمید ریگی عنوان کرد: ساخت این فیلم، یک لیدر خوب داشت که همانا خانم آبیاری بودند، کارگردانی که دغدغه ساخت کار خوب داشتند. وی ادامه داد: فیلمبرداری این فیلم ۵ ماه در شرایط سخت، به طول کشید و همه سعی خودم این بود که این نقش یعنی عبدالحمید که خود یک قربانی بود را به خوبی بازی کنم.

پدرام شریفی: کم کاری در حق مردم سیستان و بلوچستان

همچنین پدرام شریفی که بازیگر نقش شهاب منصوری را در فیلم «شبی که ماه کامل شد» برعهده داشت نیز عنوان کرد: این فیلم به واقع فیلمنامه خوبی داشت و من هم سعی داشتم تماشاگر به صورتی بازی بنده را تماشا کند تا نقش یک کاراکتر جوان و خوشحال در نهایت با آن سرنوشت ترازدی که برای او رخ داد، ارتباط برقرار کند. وی همچنین از وضعیت زندگی سخت مردمان سیستان و بلوچستان که افرادی بسیار شریف، درجه یک و مهمان نواز هستند ابراز تأسف کرد و گفت: درباره زندگی این افراد کم کاری شده است و عمیقاً از وضع زندگی آنان ناراحت هستم.

فرشته صدرعرفایی: فرصتی که دیگر تکرار نمی شود

در ادامه این مراسم، فرشته صدرعرفایی در نقش مادر عبدالحمید نیز عنوان کرد: واقعیت این است که در فیلمنامه «شبی که ماه کامل شد» نقش مادر عبدالحمید به خوبی ترسیم شده بود، و تصویری که شاید هرگز دیگر چنین فرصتی پیدا نکنم تا بازی در نقش چنین شخصیتی را تجربه کنم. وی ادامه داد: خانم آبیاری در تحقق این نقش بسیار کمک کرد و امیدوارم در به تصویر کشیدن نقش مادر عبدالحمید جفا نکرده باشم.

آرمین رحیمیان: خواب دیدم مادرم را سرپریدم

همچنین آرمین رحیمیان نیز که نقش عبدالملک ریگی را در فیلم «شبی که ماه کامل شد» برعهده داشت، عنوان کرد: این نقشی بود که از طرف خانم آبیاری به بنده محول شد تا من بازی کنم، نقشی بود که برای بنده بازی آن سخت بود کما اینکه سکاس های بنده به تعداد ۱۰ سکاس در این فیلم نیز نمی رسید ولی نقشی بود که حتی باعث شد خواب ببینم که سر مادرم را می برند.

امین میری: قوم بلوچ قربانی شرایط روزگار

در ادامه این مراسم امین میری بازیگر نقش دایی نورالدین نیز که مسولیت لهجه بازیگران فیلم «شبی که ماه کامل شد» را برعهده داشت، عنوان کرد: بنده اصلیت خودم سیستان و بلوچستان است و اگر هم

لهجه بازیگرها در این فیلم خوب درآمد به دلیل این بود که بازیگرها درجه یک و باهوشی بودند. وی ادامه داد: این فیلم کمک کرد تا قوم بلوچ که قربانی شرایط روزگار است و افرادی چون عبدالحمید و عبدالجمید مصادیق آن هستند به خوبی به تصویر کشیده شوند و خوشحالم که خانم آبیاری یک نقشی که بزرگتر از خودم بود به بنده سپردند.

اکران ویژه فیلم «شبی که ماه کامل شد» با حضور کارگردان و بازیگران این فیلم در کتابخانه ملی ایران به نمایش درآمد و چهار نفر از سازندگان بهترین فیلم سی و هفتمین دوره جشنواره فجر به عنوان نخستین سفیران آرشو ملی هنر ایران معرفی شدند.

طی مراسمی با حضور کارگردان، تهیه کننده و بازیگران فیلم «شبی که ماه کامل شد» به همراه اشرف بروجردی - رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران و کارکنان و اعضای کتابخانه ملی، بهترین فیلم سی و هفتمین دوره جشنواره فجر به صورت اختصاصی در کتابخانه ملی ایران به نمایش درآمد.

براین اساس پس از اکران فیلم «شبی که ماه کامل شد» کارگردان و بازیگران، هر کدام دقایقی به تشریح ساخت این فیلم که در سی و هفتمین دوره جشنواره فجر توانست ۶ سیمرغ بلورین را دریافت کند پرداختند. همچنین برای نخستین بار به همت سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، در راستای تهیه و تدوین آرشو ملی هنر ایران، سه نفر از بازیگران و کارگردان فیلم «شبی که ماه کامل شد» به عنوان سفیران آرشو ملی هنر ایران معرفی و تندیس و استوارنامه خود را از دست اشرف بروجردی - رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران دریافت کردند.

نگس آبیاری: ساخت فیلمی در دمای ۵۰ درجه

نگس آبیاری در این مراسم با اشاره به اینکه از مدت‌ها قبل تصمیم داشت تا درباره افراتی گری در دین فیلم بسازد، عنوان کرد: برای این امر حتی سفرهای به خارج از کشور داشتیم و از اردوگاههای سوری نیز بازدید داشتیم ولی دوست داشتم فیلمی با مضمون ایرانی بسازم که طرح فیلم «شبی که ماه کامل شد» پیشنهاد شد و با وجود سختی و حواشی که می توانست ساخت این فیلم داشته باشد به ساخت این فیلم اقدام کردم. وی همچنین در ادامه به تشریح سختی کار و شرایط ویژه ساخت فیلم «شبی که ماه کامل شد» به خصوص در دمای ۵۰ درجه و هوای شرجی ۸۰ درجه و گرمی های سنگین بازیگران این فیلم پرداخت.

الناز شاکردوست: ادای دین به زنان قربانی افراط

در ادامه الناز شاکردوست نیز با اشاره به شخصیت «فائزه منصوری» در فیلم «شبی که ماه کامل شد» که شخصیتی واقعی بود، عنوان کرد: این فیلم ادای دین به زنانی است که قربانی افراطی گری ها شدند و هر زمان نیز وقتی به ماه نگاه می کنم سکاس های این فیلم برایم تداعی می شود.

شبنم مقدمی: بازی در نقشی سخت

همچنین شبنم مقدمی نیز به عنوان بازیگر نقش مادر فائزه و شهاب منصوری در فیلم «شبی که ماه کامل شد» گفت: این نقش یک نقش بسیار سختی بود و چون سخت بود از بازی در آن لذت بردم و خیلی خوشحال هستم که خانم آبیاری این نقش را برعهده بنده گذاشت زیرا تجربه خوب و دلچسپی بود و خوشحالم در فیلمی بازی کردم که کارگردان آن یک زن کاربلد سینما است.

تسهیل در دریافت مجوز تدوین کتاب با ایجاد پنجره واحد نشر

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی در نشست مشترک همکاری های کتابخانه ملی و وزارت ارشاد برای ایجاد پنجره واحد نشر تاکید کرد و گفت: از جمله اهداف مشترک بین این دو نهاد توسعه فرهنگ به ویژه در عرصه کتاب و کتابخوانی است و با ایجاد پنجره واحد نشر مسیر برای کسانی که قصد دریافت مجوز نشر و تدوین کتاب دارند تسهیل می شود.

بروجردی: باید به سمت ایجاد پنجره واحد نشر برویم

اشرف بروجردی رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی گفت: این سازمان و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تعاملات مشترکی با یکدیگر دارند و اهداف مشترکی را دنبال می کنند.

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی تصریح کرد: از جمله اهداف مشترک بین این دو نهاد توسعه فرهنگ به ویژه در عرصه کتاب و کتابخوانی است که باید پاسخگوی مردم در حوزه دانشی و تسهیل گری در این زمینه باشیم.

وی افزود: برای تسهیل در این حوزه باید به سمت ایجاد پنجره واحد نشر برویم تا مسیر برای کسانی که قصد دریافت مجوز نشر و تدوین کتاب دارند تسهیل شود.

****صالحی:** تاکید بر اهمیت ایجاد دولت الکترونیک و هوشمند

سید عباس صالحی نیز در این نشست با تاکید بر اهمیت ایجاد دولت الکترونیک و هوشمند گفت: در این دوره از فعالیت وزارتخانه یکی از کلان برنامه ها توجه و تحقق دولت الکترونیک و هوشمند بوده که در آن سه گام حرکت به سمت دیجیتال شدن، ایجاد پنجره واحد داخلی و تشکیل پنجره واحد با مراکز مرتبط با هدف کوتاه کردن زمان صرف شده، حذف بروکراسی و جلوگیری از بارگذاری اطلاعات مخاطبان در درگاه های مختلف دنبال می شود.

وی افزود: در دولت هوشمند باید از داده ها استفاده های تجمیع شده داشته

باشیم تا هم مدیران و هم ذینفعان در کارهای علمی و حوزه اقتصاد هنر از آن بهره مند شوند. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ادامه داد: در این وزارتخانه بر ضرورت اهمیت ایجاد پنجره واحد به ویژه در حوزه نشر توجه شده و قدم های خوبی نیز در این زمینه برداشته شده که نیاز به سرعت دارد تا بتوان با همکاری کتابخانه ملی به یک پنجره واحد نشر دست یابیم.

عضو کابینه دولت دوازدهم در ادامه تصریح کرد: در دولت هوشمند توجه به حوزه فرهنگ مکتوب ضروری است که باید آن را دنبال کنیم که علاوه بر ارائه خدمات و تسهیلات به ترکیب سازی و گردآوری اطلاعات در حوزه فرهنگ و کسب و کار با هدف سرعت در بهره وری در حوزه فرهنگ و اقتصادی برسیم.

نگهداری پنج نسخه نفیس از شاهنامه فردوسی در کتابخانه ملی

شاهنامه فردوسی را می توان از دیدگاه های گوناگون بررسی کرد، گفت: از جمله این بررسی ها می توان به ویژگی های زبانی، ادبی، داستانی، تاریخی، اجتماعی، فرهنگی و غیره اشاره کرد. بروجردی شاهنامه را دانشنامه ای ادبی و ملی و مجموعه ای از معرفت آغازین مردم ایران برشمرد و افزود: این عصر با توجه به مسائل ملی و فرهنگی عصری که فردوسی در آن میزیسته، به شیوه ای ادبی سروده شده است. وی یکی از راه های حراست از میراث فردوسی را حفظ نسخ شاهنامه عنوان کرد و گفت: نسخی که اکثرا در ایران و آسیای میانه نگاشته شده اند اما بخش زیادی از آنها در ایتالیا، بریتانیا، روسیه و... نگهداری می شوند.

وی تصریح کرد: با وجود اینکه نسخ بسیاری از ایران خارج شده اند اما ایران گام هایی را برای جهانی کردن این میراث گرانبها انجام داده است. ثبت شاهنامه بایسنقری در حافظه جهانی، یکی از این اقدامات بود شاهنامه بایسنقری که در دوران تیموریان (سال ۱۴۳۰ میلادی، ۸۳۷ ق (دهرات نوشته شد، اثری منحصر به فرد است که ایران توانست در سال ۲۰۰۷ آن را به ثبت جهانی برساند و تنها نسخه این اثر در موزه کاخ گلستان

نگهداری می شود) این اثر اولین اثر ثبت جهانی شده در ایران است. علاوه بر بعد ادبی، شاهنامه بایسنقری از بعد هنری نیز ویژگی های برجسته بین المللی دارد. وی ادامه داد: این اثر با تذهیب های فراوان خطاطی طلاکوب نگاشته شده است. علاوه بر این مفصل ترین مقدمه از میان سه مقدمه ای که بر شاهنامه نوشته شده مقدمه ای شاهنامه بایسنقری است.

بروجردی با اعلام اینکه در حال حاضر پنج نسخه نفیس از شاهنامه در این سازمان نگهداری می شود، اظهار داشت: سازمان اسناد و کتابخانه ملی نیز دغدغه ای جدی در گردآوری نسخ شاهنامه دارد و در تلاش است در جهت حراست از این اثر، امکانی برای جذب نسخ باقیمانده شاهنامه در کشور و جلوگیری از خروج آن داشته باشد. نسخه های خطی شاهنامه فردوسی در کتابخانه ملی هم از نظر تاریخ کتاب تو از نظر زیبایی شناسی جزء نسخ نفیس محسوب می شوند.

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی با بیان اینکه در حال حاضر پنج نسخه نفیس از شاهنامه فردوسی در این سازمان نگهداری می شود، گفت: سازمان اسناد و کتابخانه ملی نیز دغدغه ای جدی در گردآوری نسخ شاهنامه دارد.

اشرف بروجردی در همایش روز پاسداشت زبان فارسی و بزرگداشت حکیم ابوالقاسم فردوسی، اظهار داشت: می دانیم شاهنامه فردوسی، نه تنها میراث ماندگار فرهنگ ایرانی، که شاهکاری بی بدیل در حوزه ادبیات کلاسیک جهان است. رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، افزود: شاهنامه

فردوسی پس از سه حماسه ملل باستانی بین النهرین، یونان و هند سروده شد و حماسه ملی ایران است؛ حماسه ای که با سی و اندی سال، رنج بردن حکیم توس بازسازی شده و ارزش و اعتباری جهانی یافته است.

وی ادامه داد: شاهنامه، تداوم سنت ادبی دوران ساسانی است که در روزگار رشد فرهنگ اسلامی ایران به سلک نظم کشیده شد. مآخذ فردوسی، بیشتر، خدای نامه پهلوی بوده که رنگ زمانه به خود گرفته و با بینش ادبی یک شاعر مسلمان قرن چهارم و پنجم

باز سروده شده است. وی با بیان اینکه فردوسی با آگاهی از سنت گذشته و نیاز زمان خود، به گردآوری داستان ها و اسطوره های پیشین پرداخت، گفت: شاهنامه فردوسی، نگاهی به گذشته، از دیدگاه مردمی است، که دوران زندگی باستانی را پشت سر گذاشته اند و سر آن دارند که با آموختن از دیروزان، امروز زندگی نویی را آغاز کنند در این میان فردوسی شاهنامه را به مثابه یک دانشنامه ادبی، پیشکش فرهنگ و هویت ایرانی کرد.

بروجردی در ادامه به ساختارهای بیرونی و درونی شاهنامه اشاره کرد و افزود: در پس شکل بیرونی شاهنامه، که تاریخ شاهنشاهی ایران است، ساختاری درونی وجود دارد، و آن، توصیف پادشاهان آرمانی است، چنانکه حکیم توس آن را در نظر داشته است. شاید این بازسازی آرمانی یکی از بزرگ ترین آموزه های شاهنامه برای شاعران و نویسندگان زمانه ما باشد.

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران با تاکید بر اینکه بی تردید

فرهنگنامه پیامبر(ص) مدخل تحقیقات پژوهشگران است

نویسنده کتاب «فرهنگنامه پیامبر(ص) در قرآن کریم»، گفت: این کتاب در واقع یک فرهنگنامه و مدخلی است برای ورود به تحقیقات دیگر که باید از آن استفاده شود. نشست نقد و بررسی کتاب «فرهنگنامه پیامبر(ص) در قرآن کریم» با حضور اشرف بروجردی، رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، حجت السلام سیدمحمدعلی ایازی نویسنده کتاب، محسن احتشامی نیا و عمادالدین باقی در مرکز اندیشه کتابخانه ملی برگزار شد. در ابتدای این نشست حجت السلام ایازی درباره مهمترین دغدغه خود برای تدوین این فرهنگنامه، گفت: در واقع به دنبال این بودم که شخصیت پیامبر را با یک منبع مطمئن و قطعی معرفی کنیم چرا که حداکثر منابعی که درباره وجود مبارک ایشان در دسترس است از روایات آمده و در بررسی هاشان می دهد روایات با قرآن تفاوت بسیار وحشتناکی وجود دارد.

وی افزود: نکته دوم اینکه در ۴۰ سال اخیر کتاب های زیادی درباره نقد شخصیت پیامبر اسلام(ص) نوشته شده است که سراسر دروغ و تهمت است برای اینکه نویسندگان قرآن و شخصیت پیامبر را به درستی درک نکرده اند. این نویسنده ادامه داد: تاکنون در حوزه قرآن ۵۲ کتاب و ۳۵۰ مقاله نوشته ام که همه آنها یک طرفه و این کتاب که برای تدوین آن به کمک همکارم محمد معترف سعیدیان ۸ سال زمان برد یک طرفه است. البته معتقدم این کتاب یک فرهنگنامه و مدخلی است برای ورود به تحقیقات دیگر که باید از آن استفاده شود. حجت السلام ایازی، گفت: بعد از پایان تدوین کتاب ۲ سال زمان برای نهایی کردن فرهنگنامه گذاشتیم و در برخی موارد یافته های در موضوعات خاص را مجبور شدیم کامل کنار بگذاریم. وی خاطرنشان کرد: برای تدوین چنین کتاب هایی حتما نیاز به کار گروهی و مثلا داشتن چندین دستیار است که متأسفانه ما این امکان را نداشتیم تا شکلات تاپی کتاب به حداقل برسد. در ادامه نشست محسن احتشامی نیا نیز گفت: یکی از ابتکارات این فرهنگنامه این است که فرهنگ موضوعی را در کنار تفسیر موضوعی قرار داده است اتفاقی که بسیار جدید است و حتما به آن نیاز داریم. وی افزود همچنین مدخل هایی که در کتاب استفاده شده است از درون و بیرون قرآن است که این موضوع هم به نظر بسیار ارزشمند می آید.

از زبان فارسی باید همچون یک موجود زنده مراقبت شود

زبان فارسی و خط فارسی، خط رسمی کشور است و تمام متون رسمی باید به این زبان نوشته شود و به موجب قانون اساسی، آموزش در همه سطوح از دبستان تا بالاترین رده های دانشگاه باید به زبان فارسی صورت پذیرد. وی تصریح کرد: زبان به مانند یک موجود زنده است و همانطور که از یک موجود زنده مراقبت می شود، از زبان نیز باید نگهداری شود تا پا به پای تحولات روزگار توانایی، پویایی و نشاط خود را حفظ کند، بدین منظور فرهنگستان زبان و ادب فارسی، در ایران تاسیس شد و اکنون در آستانه سی سالگی قرار دارد. رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی عنوان کرد: همچنین چند سالی است که در جمهوری اسلامی ایران بنیادی به نام سعدی تاسیس شده است که این بنیاد وظیفه آموختن زبان فارسی به غیر ایرانیان و آنسوری کشورهای دنیا را دارد و از این جهت این بنیاد به نام سعدی نامگذاری شده است، چون سعدی از سال ۶۵۶ هجری که گلستان نگاشته شده است، همه فارسی زبانان از گلستان بهره مند شدند و حق سعدی بود که بنیادی به نام او برای زبان فارسی در جهان تاسیس شود.

حداد عادل در ادامه به تشریح فعالیت گروه های مختلف فرهنگستان زبان و ادب فارسی از جمله گروه واژه گزینی، گروه دانشنامه زبان و ادب فارسی در شبه قاره، گروه زبان ها و گویش های ایرانی، گروه دستور زبان فارسی و رسم الخط و ... پرداخت. وی با تشریح دو رونمایی در مراسم پاسداشت فردوسی و روز زبان فارسی از جمله تالیف دوره کامل زبان و ادبیات فارسی و جلد سوم فرهنگ جامع فارسی گفت: بعد از مرحوم علامه دهخدا که حدود ۸۰ سال از دوران فعالیت ایشان می گذرد، فرهنگ نامه جامعی برای زبان و ادبیات فارسی تالیف نشده است، کما اینکه فرهنگ سخن تا حدود زیادی این نیاز را برآورده کرده است، با این وجود فرهنگستان زبان و ادب فارسی، فرهنگ نامه ای در قالب ۳۵ مجلد با در نظر گرفتن آخرین روش های پیشرفته در حال تالیف دارد که جلد سوم این فرهنگ نامه امروز از آن رونمایی صورت می پذیرد و به زودی انتشار عمومی پیدا می کند. حداد عادل همچنین با تشریح فعالیت گروه واژه گزینی فرهنگستان زبان و ادب فارسی که در طی ۲۴ الی ۲۵ سال گذشته توانسته است ۶۰ هزار معادل فارسی برای لغات و اصطلاحات خارجی معادل سازی، تصویب و منتشر کند پرداخت و گفت: همچنین توسط گروه نشر آثار فرهنگستان زبان و ادب فارسی، تاکنون ۲۰۰ عنوان کتاب چاپ شده است. رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی همچنین با گریزی به فعالیتها و تشریح

گزارشی در زمینه اقدامات بنیاد سعدی افزود: براساس گزارش بنیاد سعدی، آمار دانشجویان و دانش آموزان فارسی زبان که مادر کشورهای دنیا شناسایی کردیم، حدود ۲۱ هزار نفر هستند که ۱۷۰۰ نفر در پاکستان و دو هزار و ۶۹۹ نفر در ازبکستان هستند.

رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی گفت: زبان فارسی همچون یک موجود زنده است و باید به مانند آن مراقبت و نگهداری شود تا پا به پای تحولات روزگار، توانایی، پویایی و نشاط خود را حفظ کند. غلامعلی حداد عادل در مراسم بزرگداشت روز فردوسی و زبان فارسی که در سالن قلم کتابخانه ملی ایران و با حضور اشرف بروجردی رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران برگزار شد، با ابراز خیر مقدم به سفرای کشورهای فارسی زبان و همسایه و اساتید شرکت کننده از میزبانی کتابخانه ملی ایران به ریاست اشرف بروجردی که حق همسایه داری با فرهنگستان زبان و ادب فارسی را در برگزاری و میزبانی روز فردوسی به جا آوردند، تشکر کرد.

وی ادامه داد: چند سالی است که شورای عالی انقلاب فرهنگی روز ۲۵ اردیبهشت را در تقویم ملی ایرانیان روز پاسداشت زبان و ادبیات فارسی و بزرگداشت ابوالقاسم فردوسی نامیده است. حداد عادل تصریح کرد: فرهنگستان زبان و ادب فارسی نیز سه سالی است که این روز را به عنوان روز زبان فارسی جشن می گیرد، جشنی در اردیبهشت و در جوشش گلها و امسال نیز با بهار ماه رمضان همراه شده است.

رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی افزود: زبان فارسی رکن مهمی از ارکان و هویت ملی ایرانیان است و ملت ایران با زبان فارسی تعریف می شود، ملت ایران نه تنها به زبان و ادبیات فارسی در سراسر جهان شناخته می شود بلکه به زبان و ادبیات فارسی نیز افتخار می کند.

حداد عادل ادامه داد: ما افتخار می کنیم که صاحب زبان چند هزار ساله هستیم، زبانی که دربرگیرنده زبان فارسی میانه و زبان فارسی باستانی را شامل می شود.

وی تصریح کرد: زبان فارسی، زبان مشترک ایران بادو کشور افغانستان و تاجیکستان است و زبان مشترکی است که زمینه اشتراک فرهنگی در منطقه از جمله آسیا، آسیای میانه، شبه قاره هند، آسیای صغیر و حتی بخش های از بین النهرین را شامل می شود.

حداد عادل گفت: ما با زبان فارسی، با فارسی زبانان معاصر ایرانی و غیر ایرانی پیوند برقرار می کنیم، و هم با فارسی دانان و فارسی نویسان که در طول ۱۰۰۰ سال گذشته بر این زبان نقش آفریدند بررسی و با نگارش و احساسات قلم آنها آشنا می شویم.

رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی ادامه داد: این گنجینه بزرگ که ادبیات فارسی نام دارد و همه ملت ایران در آن سهیم هستند، گنجینه ارزشمندی است که در قالب شعر و نثر سروده شده است. حداد عادل با اشاره به اینکه برابر اصل ۱۵ قانون اساسی در جمهوری اسلامی ایران،

مصطفی رحماندوست برای کودکان اوتیسم قصه خواند

سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران با هدف آشنایی کودکان دارای اختلال اوتیسم و والدین آنها با کتاب، شعر و قصه‌های مناسب این قشر، برای نخستین بار میزبان این کودکان شد. گروه بازدیدهای اداره یادمان‌های روسای جمهور، موزه و بازدیدهای طی اقدامی برای نخستین بار میزبان کودکان و نوجوانان دارای اختلال اوتیسم به همراه والدین آنها شد. در ابتدای بازدید کودکان اوتیسم به دعوت گروه بازدیدهای سازمان اسناد و کتابخانه ملی که با حضور مصطفی رحماندوست شاعر، قصه نویس و مترجم کتاب‌های کودکان و نوجوانان همراه بود، کودکان در تالار کودک این سازمان به کتاب گردی پرداختند و کارشناسان مربوطه آنها را برای خواندن کتاب‌هایی که از میان قفسه‌های کتابخانه انتخاب کرده بودند، راهنمایی کردند. این برنامه با هدف آشنا کردن کودکان و نوجوانان دارای اختلال اوتیسم با کتاب، شعر و غصه و نیز آشنا کردن خانواده‌های این دسته از افراد با کتاب‌های مناسب برای این کودکان برگزار شد. در ادامه کودکان و والدین آنها به سمت تالار رودکی که ویژه نابینایان و افراد معلول می‌شود برای بازدید هدایت و ضمن توضیحات کارشناسان حاضر با این فضا آشنا شدند. در نهایت کودکان به همراه والدین خود وارد موزه کتاب و میراث مستند سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران شدند و در این موزه پای غصه گویی مصطفی رحماندوست نشستند در این میان والدین آنها همزمان به بازدید از این موزه پرداختند.

آیین پرده‌خوانی همزمان با شب شهادت حضرت علی (ع) در کتابخانه ملی

همزمان با ایام شب‌های قدر و شهادت امیرالمومنین حضرت علی (علیه السلام) مراسم پرده خوانی در سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران برگزار شد. در این مراسم محسن میرزاعلی، مرشد برجسته نقالی و پرده خوانی کشور با بیانی شیوا و رسا به روایات مذهبی اشاره‌ای داشت و با صوتی دلنشین در سوگ حضرت علی (علیه السلام) روضه خوانی کرد. در این آیین سنتی - مذهبی جمع قابل توجهی از اعضای کتابخانه ملی ایران در کنار برخی از مدیران و مسئولان سازمان نظاره‌گر پرده خوانی این مرشد بودند، ضمن اینکه این مراسم بطور زنده از طریق کانال اینستاگرام سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران نیز پخش شد. مراسم پرده خوانی به مناسبت قرار گرفتن در شب بیست و یکم ماه رمضان (شهادت حضرت علی (ع)) در محل محوطه آب‌نمای سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران برگزار شد. بر اساس این گزارش، پرده خوان که درویش نامیده می‌شود با آگاهی از برخی روایات مذهبی و صوتی خوش، بیانی جذاب و رسا آنها را توصیف می‌کند. پرده خوان معمولاً پارچه‌ای سیاه یا سبز بر سر می‌بندد و یا به جای پارچه، کلاهی سیاه یا سبز بر سر می‌گذارد. او به هنگام پرده خوانی نخست طومار را به دیوار نصب و سپس آن را باز می‌کند. پارچه سبز روی پرده را کم کم کنار می‌زند و با چوب دستی خود که «مطرق» یا «مطراق» نام دارد، به تصاویر مجالس پرده اشاره و با بیان مقدمه ای کار خود را آغاز می‌کند.

رونمایی از نخستین نشریه فکاهی کاملاً فارسی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران برای نخستین بار به مناسبت هفته جهانی آرشیو؛ نسخه نایاب «قاسم الاخبار» به عنوان نخستین نشریه فکاهی کاملاً فارسی ایران را رونمایی می‌کند. همزمان با قرار گرفتن در هفته جهانی آرشیو از نسخه نایاب «قاسم الاخبار» با ماهیت کاملاً فکاهی که در آن از کاریکاتور استفاده شده در استان همدان رونمایی می‌شود. نخستین نشریات فارسی زبان دارای بخش طنز و فکاهی می‌توان به «شاهسون» چاپ استامبول در سال ۱۳۰۶ قمری به مدیریت حاجی عبدالرحیم طالبوف؛ «طلوع» چاپ بوشهر در سال ۱۳۱۸ قمری به مدیریت عبدالحمید خان متین السلطنه و «ادب» چاپ مشهد در سال ۱۳۱۸ قمری و تهران ۱۳۲۱ قمری به مدیریت ادیب الممالک اشاره کرد. طنز به عنوان عنصری نوین، بعدها در مطبوعات جای بیشتری پیدا کرد و از پیشگامان طنزپردازی مطبوعاتی می‌توان روزنامه «ملانصرالدین» از ۱۳۲۴ لغایت ۱۳۴۰ قمری با قطع ۲۴×۲۴ cm، در ۸ صفحه به زبان ترکی فارسی چاپ تغلیس را نام برد. در این نشریه، صورت اولیه طنز نوشتاری در کنار کاریکاتور، با پرداختن به دغدغه‌ها و موضوعات اجتماعی ایران ارائه می‌شد. این مطالب با نوشته‌هایی از جلیل محمدقلی‌زاده، شعرهای علی اکبر صابر، در کنار کاریکاتورهای دو نقاش آلمانی منتشر می‌شده اند. این روزنامه نه تنها به مطالب و مسائل سیاسی منطقه‌ای محدود نبود، بلکه جریان‌های مهم دنیا در اوایل قرن ۲۰ را نقد می‌کرده است.

ملانصرالدین الگو و سرمشقی برای نشریات بعدی مانند: بهلول (باکو ۱۹۰۷م)، آذربایجان (باکو ۱۹۰۷م) به مدیریت علی یف، کشکول (تهران ۱۳۲۵ق/ ۱۹۰۷م)؛ صوراسرافیل (۱۳۲۵ق/ ۱۹۰۷م و نیز ۱۳۲۷ق/ ۱۹۰۹م)، نسیم شمال (در رشت ۱۳۲۵ق/ ۱۹۰۷م، و نیز تهران

قاسم الاخبار در یک ورق به خط تعلیق درشت و زمخت با چاپ سنگی در ابعاد ۷۳۴*۱۱۲ اینچ چاپ می‌شد. وجه اشتراک سالانه آن در تهران هشت قران، داخله دوازده قران، و تک شماره صد دینار بود. شماره سوم آن به تاریخ دهم ربیع الاول ۱۳۲۵ در سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران - مدیریت غرب کشور (همدان) و شماره‌های دیگری از آن در کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران موجود است.

یادداشت

«آرشیو ملی اینترنت» فاصله حرف تا عمل

□ داود آقاریعی | استادیار
سازمان اسناد و کتابخانه ملی

طی سالهای اخیر ایجاد آرشیو ملی وب در ایران محل بحث‌های مختلفی بوده و موافقان و مخالفانی چند داشته است. مهمترین دلیل مخالفان ایجاد آرشیو ملی وب وجود سازمانهای آرشیوی اینترنتی بین‌المللی است. در واقع از این منظر، ایجاد آرشیو وب در زمانی که صفحات وب توسط «سازمان بایگانی اینترنت»، در سطح جهانی، بایگانی می‌شود کاری اضافه و هزینه‌ساز تلقی شده است. این سازمان که به صورت غیرانتفاعی اداره می‌شود وظیفه آرشیو صفحات اینترنتی را در سراسر جهان بر عهده دارد و مقر اصلی آن در کالیفرنیا آمریکا است و البته برای اطمینان بیشتر از حفاظت منابع وب؛ خواستار ایجاد شعباتی در دیگر نقاط نیز شده است. موافقان نیز مهمترین ادله خود را در این زمینه حول محور حفاظت داخلی از میراث مکتوب ملی عنوان می‌کنند تا در مواقع ضروری دسترسی به این منابع تحت تلاقی با تضادهای سیاسی و بین‌المللی قرار نگیرد.

از این دیدگاه، ایجاد آرشیو وب و اینترنتی از الزامات نگهداری میراث مکتوب کشور لحاظ می‌شود. واقعیت این است که حفاظت از میراث مکتوب به ویژه میراث مکتوب فرهنگی و علمی در داخل مرزهای هر کشور، عاقلانه‌تر به نظر می‌رسد. چرا که منابع وب؛ اعم از منابع علمی، خبری و حتی مطالب مندرج در صفحات اجتماعی و نظایر آن، نشان‌دهنده ذائقه اطلاعاتی هر ملت و سرزمینی است و می‌بایست برای آیندگان و تحلیل‌گران به عنوان میراث فرهنگی قابل استناد در دسترس باشد.

بنابراین به نظر می‌رسد در این زمینه سازمان اسناد و کتابخانه ملی می‌تواند نقشی مهمی ایفا کند. بند اول از ماده سوم قانون اساسنامه سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران تصریح دارد: «گردآوری، حفاظت، سازماندهی و اشاعه اطلاعات مربوط به آثار مکتوب (چاپی و خطی) و غیرمکتوب در ایران و یا متعلق به ایرانیان خارج از کشور» از اهداف این سازمان است. کلیدواژه این بند مربوط به کلمه «اطلاعات» است.

ابتکان

صبر و استقامت اعظم طالقانی ستودنی است

زندگی امروز بازی می‌گردد بطوریکه دارای راهکار بوده و می‌گوید سبک زندگی ما باید چگونه باشد. ابتکار به نخستین ملاقات خود با خانم طالقانی اشاره کرد و ادامه داد: من اولین بار او را در سومین اجلاس جهانی زن در سال ۱۹۸۴ ملاقات کردم و خانم طالقانی در این اجلاس صدای زن ایرانی شد و طی برپایی نشست‌های مختلف بسیار موثر واقع شد.

معاون رئیس جمهور در امور زنان و خانواده اضافه کرد: در چهارمین اجلاس جهانی زن در پکن در سال ۱۹۹۵ شاهد یک هیأت غیردولتی شامل ۳۰ تشکل بودیم که خانم طالقانی نیز آنجا حضور داشت. وی با بیان اینکه فعالیت‌های این بانو دارای چند قله است، گفت: انجام فعالیت‌های خیریه حتی در حوزه محیط زیست بسیار قابل توجه و حائز اهمیت بوده است و در این میان کاندید شدن او برای ریاست جمهوری که نشان‌دهنده شجاعت و جسارت او است.

ابتکار یادآور شد: صبر، استقامت و صبوری او در مقابل سختی‌ها، مشکلات و بی‌انصافی‌ها زبانزد است و باید از آن درس بگیریم.

□ معاون رئیس جمهور در امور زنان و خانواده گفت: صبر، استقامت و صبوری اعظم طالقانی در مقابل سختی‌ها، مشکلات و بی‌انصافی‌ها زبانزد است و باید از آن درس بگیریم. معصومه ابتکار در آیین تکریم «اعظم طالقانی» که در سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران برگزار شد، گفت: فعالیت‌های خانم طالقانی در امور زنان و خانواده برای ما مورد توجه بوده است یکی از اقدامات ما معرفی زنان به ویژه کسانی که نهادهای اجتماعی را پایه‌گذاری کرده‌اند بوده است.

معاون رئیس جمهور در امور زنان و خانواده افزود: ما مسئولیت خود می‌دانیم که خدمات و دستاوردهای امثال خانم طالقانی را به نسل جوان امروز معرفی کنیم بدون شک خانم طالقانی درس‌های زیادی را از پدر بزرگوار خود فرا گرفته است. وی به جایگاه و نقش آیت‌الله طالقانی در اوایل انقلاب اسلامی اشاره و تصریح کرد: در سال‌های سخت انقلاب اسلامی جایگاه و نقش آیت‌الله طالقانی و نگاه ایشان به قرآن به یادماندی است فرزند وی (اعظم طالقانی) نیز نگاه عمیق و لطیفی به این کلام مقدس دارد، نگاهی کاربردی که به

مولاوردی:

اعظم طالقانی آقازاده‌ای که بدون رانت خواری فعالیت کرد

□ شهیندخت مولاوردی دستیار ویژه رئیس‌جمهور در امور حقوق شهروندی ضمن تشکر از اشرف بروجردی رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی برای همراهی در راستای برگزاری آیین تکریم «اعظم طالقانی»، گفت: حیات اجتماعی خانم طالقانی قبل از انقلاب شروع شده است و با توجه به جایگاه خانوادگی وی این انتظار می‌رفت که در کنار فعالیت‌های اجتماعی فعالیت‌های سیاسی خود را نیز آغاز کند. وی به راه‌اندازی موسسه کارآفرینی زنان پیش از انقلاب توسط خانم طالقانی اشاره کرد و افزود: او آهسته و پیوسته طی طریق کرده بطوریکه در اولین دوره مجلس شورای

اسلامی به عنوان نماینده مردم تهران فعالیت کرد. مولاوردی با بیان اینکه او هم اکنون با گذشت بیش از چهار دهه از فعالیت‌های سیاسی، اجتماعی و مدنی دست برنداشته است، ادامه داد: او تاسیس جامعه زنان انقلاب اسلامی را به صورت رسمی اعلام کرد. وی همچنین به شخصیت و هویت مستقل این بانو اشاره کرد و گفت: زمانی که آقازادگی مد نبود و در حالی که خانم طالقانی یک آقازاده بود اما بدون رانت خواری به فعالیت‌های خود ادامه داد که این امر بازی‌گرده به اصالت خانوادگی و بخشی از ویژگی‌های زنانه وی. هرچند خانم طالقانی تاوان این آقازادگی را بارها پرداخته است.

ارائه ۲۰ پیل هفته جهانی آرشیو

در نخستین کنگره مطالعات آرشیوی و دومین همایش اسناد ایرانی که به مناسبت هفته جهانی آرشیو در سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران برگزار شد شاهد ارائه حدود بیست پیل توسط کارشناسان و اساتید مختلف بودیم. در حاشیه این کنگره، نمایشگاه منتخبی از اسناد روابط فرهنگی ایران با کشورهای جهان برپا شد. در ادامه این کنگره پیل های ذیل ارائه شدند.

- طراحی پروفایل کاربردی فراداده ای برای توصیف و سازماندهی اشیای محتوایی آرشیوی در بافت میراث فرهنگی موسسه کتابخانه و موزه ملی ملک
- مطالعه تطبیقی نرم افزارهای آرشیوی کد منبع باز، با تاکید بر استانداردها
- ارزیابی وب سایت های تاریخ شفاهی با استفاده از روش ارزیابی WEBQEM
- مقایسه انواع روش های بازیابی تصویر در اسناد الکترونیکی
- استراتژی و روشهای مستندسازی تجربیات در حوزه اطلاع رسانی اسناد آرشیوی
- واکاوی پیشنهاد های پژوهشی در مقالات نشریه گنجینه اسناد سازمان اسناد و کتابخانه ملی
- آرشیو ۵۰۰
- معرفی PDF/A به عنوان فرمت استاندارد برای دیجیتال سازی منابع آرشیوی
- بررسی نقش مرکز اسناد وزارت نفت در تصمیم سازی مؤثر مدیران پیرامون توسعه اقتصادی کشور
- مطالعه گرایش موضوع مجموعه نامه های اشخاص حقیقی: مطالعه ۱۰۰ عنوان کتاب با محتوای نامه
- فردای آرشیو
- الزامات کارکردی آرشیویست ها در گویاسازی اسناد تاریخی
- گل نوشته های آغاز ایلامی نخستین شواهد سیستم ثبت و نگارش در ایران
- خوانش مفهوم امنیت در دوران پهلوی اول با تاکید بر اسناد آرشیو ملی ایران
- بررسی اصطلاح «صرف جیب» در اسناد دوره قاجار
- نگاهی بر مستندسازی رجال در اسناد و اهمیت آن

برگزاری هفته جهانی آرشیو در س

بروجردی:

نهاد های دولتی موظف به تحویل اسناد ملی به سازمان اسناد و کتابخانه ملی هستند

اسناد و کتابخانه ملی ایران لحاظ کنند از جمله اینکه به این سمت و سو حرکت کنند تا اسناد به صورت الکترونیکی درآمده و در اختیار این سازمان قرار گیرد. وی با تاکید بر شناخت استاندارد، شاخص ها و دستورالعمل های چگونگی حفظ و نگهداری اسناد و آرشیوها به صورت الکترونیکی، ادامه داد: سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران از همه دستگاه های دولتی که برای حفظ و نگهداری این گنجینه عظیم دانشی تلاش می کنند از جمله مرکز آرشیو ملی ایران سپاسگزار است. بروجردی در ادامه عنوان کرد: پس از پیروزی انقلاب و بدو اول خیلی توجه به نگهداری

توسعه داده شود و به سطح جامعه تسری داده شود. رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران افزود: تلاش مجامع بین المللی نیز برای انتخاب روز و هفته جهانی آرشیو برای این است تا دیگران نیز از حوزه دانش آرشیوی بهره مند شوند، بنابراین برای تثبیت دانسته ها و جهت ایجاد یک محک علمی نیاز به سند وجود دارد که باید روند تولید و آرشیو این اسناد به اشکال مختلف صورت پذیرد. بروجردی عنوان کرد: دولت جمهوری اسلامی ایران بر طبق قانون تاکید دارد که همه نهادهای مقننه و مجریه، هر سندی تولید و نگهداری می کنند باید شرایط نگهداری آن را طبق استانداردهای سازمان

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران نسبت به تحویل اسناد ملی نهادهای دولتی به این سازمان تاکید کرد و گفت: همه دستگاه ها دولتی موظف هستند اسناد خود را بعد از تولید در قالب الکترونیکی و کاغذی تحویل سازمان اسناد دهند.

اشرف بروجردی در نخستین کنگره مطالعات آرشیوی و دومین همایش اسناد ایرانی که در ساختمان آرشیو سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران برگزار شد، اظهار کرد: در این کنگره به عنوان محفلی برای خوشه چینی دانش در حوزه آرشیو گرد هم آمده ایم تا دانسته های این حوزه را به اشتراک و در اختیار دیگران قرار دهیم.

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران ادامه داد: امروز که در هفته جهانی آرشیو قرار داریم، جمهوری اسلامی نیز به عنوان کشوری با سابقه دیرینه در حفظ و نگهداری آرشیوها از گذشته ایام شناخته می شود و از سلسله های مختلف پادشاهی نیز در این حوزه پیشقدم و پیشگام بوده است.

بروجردی با تشریح اهمیت هفته جهانی آرشیو تصریح کرد: گرمی داشتن این هفته و برگزاری این مراسم در راستای انتقال دانسته های آرشیوی به سطح جامعه است تا دیگر نهاد ها و دستگاه ها نیز که در حوزه آرشیو از تولید سند و نگهداری آن تلاش می کنند حساس تر شوند.

وی عنوان کرد: در این زمینه یکی از رسالت های سازمان اسناد و کتابخانه ملی نیز حفظ و نگهداری اسناد و آرشیو های ملی است، به هر حال باورها و اعتقادات به انجام یک کار، زمانی شکل می گیرد که توسط اسناد تایید و یار شود که تایید شده ها تقویت و رد شده ها کنار گذاشته می شود.

بروجردی گفت: رسالت سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران این است که مفاهیم علمی که بر مبنی سندی شکل گرفته است

سرپرست دفتر منطقه ای یونسکو:

سرنوشت بدی گریبان مراکز آرشیو جهان را گرفته است

رئیس دفتر منطقه ای یونسکو در ایران با بیان اینکه میراث آرشیوی، گواه ارزشمندی در مورد توسعه اقتصادی، سیاسی و اجتماعی بشریت است، گفت: سرنوشت بدی گریبانگیر مراکز آرشیو جهان را گرفته است. سوتان سوتکوفسکی در نخستین کنگره مطالعات آرشیوی و دومین همایش اسناد ایرانی، گفت: بسیار مفتخرم که امروز به مناسبت آیین بازگشایی نخستین کنگره مطالعات آرشیوی و دومین همایش اسناد ایرانی در بین شما حضور دارم. می خواهم تشکر ویژه ای از کتابخانه ملی و سازمان اسناد برای ابتکار ارزشمندشان در برگزاری این برنامه داشته باشم. وی افزود: هماهنگی که می دانید، ۹ ژوئن مصادف با روزی است که شورای جهانی آرشیو با حمایت سازمان یونسکو، ایجاد شد. در سال ۱۹۴۸، آرشیویست ها از سراسر دنیا در یک نشست سه روزه در پاریس شرکت کردند تا ارتباط میان آرشیویست های ملت های مختلف را تقویت کنند، استفاده از اسناد را ترویج کرده و مستندسازی تجارب انسانی را ارتقا بخشند. وی گفت: خوشبختانه مدت زیادی است که در نقاط گوناگون دنیا افرادی بوده اند که به نگهداری و جمع آوری اسناد می پرداختند تا آنها و ایده های موجود در آنها را در دسترس دیگران قرار دهند.

سرپرست دفتر منطقه ای یونسکو در ایران یادآور شد: آرشیوها شواهدی از فعالیت ها را در اختیار ما قرار می دهند و اطلاعات بیشتری در مورد افراد و نهاد ها به ما می دهند. آنها داستان هایی را بازگو می کنند. آرشیوها همچنین حس هویت و درک ما از فرهنگ ها را افزایش می دهند.

خبر کوتاه

یونسکو برای دانش افزایی آرشیوهای ایران دست به کار شود

رئیس پژوهشکده اسناد سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران از نماینده دفتر منطقه ای یونسکو درخواست کرد تا در زمینه دانش افزایی کارکنان آرشیو ملی ایران حمایت بیشتری برای برگزاری کارگاه بین المللی صورت دهد. غلامرضا عزیزی، در مراسم نخستین کنگره مطالعات آرشیوی ایران که در ساختمان آرشیو ملی ایران (گنجینه) برگزار شد، از نماینده دفتر منطقه ای یونسکو درخواست کرد تا در زمینه دانش افزایی کارکنان آرشیو ملی ایران حمایت بیشتری کند. رئیس پژوهشکده اسناد سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران از نماینده دفتر منطقه ای یونسکو این انتظار را دارد در زمینه دانش افزایی کارکنان آرشیو ملی مورد حمایت بیشتری این نهاد بین المللی قرار گیرد. عزیزی تصریح کرد: رشد مطالعاتی کارشناسان و کارکنان آرشیو ملی جزو مطالبات همیشگی بوده و آنها انتظار دارند تا از آخرین و جدیدترین تجربیات آرشیو مطلع شوند. وی در این راستا از نماینده دفتر منطقه ای یونسکو درخواست کرد تا کارگاه های در این زمینه در داخل ایران و خارج از کشور با حمایت یونسکو برای آرشیوهای ایران برگزار کند. عزیزی همچنین در سخنرانی خود با تبریک هفته جهانی آرشیو عنوان کرد: از ۶ سال پیش شورای جهانی آرشیو، این ایام را نامگذاری کرد تا هر چه بیشتر دولت ها را با وظایف خود در زمینه آرشیو آشنا کند. وی با اشاره به شعار یکی از سالهای نامگذاری شورای جهانی آرشیو با عنوان «دولت ها و حاکمین» بیان داشت: شعار امسال شورای جهانی آرشیو نیز طراحی آرشیوها در قرن ۲۱ است، به نحوی که موضوع مشارکت بیشتر مردم تمرکز اصلی آن است. رئیس پژوهشکده اسناد سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران با تشریح بیشتر نخستین کنگره مطالعات آرشیوی ایران که دربرگیرنده ۱۶ مقاله در حوزه آرشیو و مطالعات اسنادی است، خاطرنشان کرد: همچنین شعار امسال شورای جهانی آرشیو با عنوان طراحی آرشیوها در قرن ۲۱ از بسیاری از جنبه ها همچون ساختار عملکردی، سازمانی و حتی طراحی ساختمان قابل تفسیر است.

سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

تحويل دهد زیرا سازمان اسناد و کتابخانه ملی زیر مجموعه نهاد ریاست جمهوری است که بالاترین نهاد اجرای کشور محسوب می شود ولی این اتفاق هنوز رخ نداده است، بنابراین عملکرد این سازمان نقضی ندارد بلکه مقاومت دستگاه ها برای اجرای قانون وجود دارد در حالی که قانون همگانی است و اختصاصی نیست. رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران درباره تحويل برخی اسناد که این سازمان نقش مشوق را بر عهده دارد، نیز گریزی زد و گفت: از جمله این اسناد مربوط به اسناد خاندانها است که تاکنون گام های برای تحويل این اسناد همچون تحويل اسناد خاندان آیت الله بهشتی، آیت الله مطهری، اسناد شورای انقلاب با کمک مرکز اسناد آیت الله هاشمی رفسنجانی صورت پذیرفته است.

**رسالت سازمان
اسناد و کتابخانه
ملی ایران این
است که مفاهیم
علمی که بر مبنای
سندی شکل
گرفته است
توسعه داده شود**

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران بیان داشت: اسناد خانوادگی و دولتی مراحل را طی می کنند تا مورد حفظ و نگهداری قرار گیرد که در مرحله نخست، مورد بازخوانی قرار گرفته و با اجرای مراحل دیگری در نهایت تحت حفظ و نگهداری قرار می گیرند. بروجردی عنوان کرد: امیدواریم روزی برسد که رسالت خود را برای حفظ و نگهداری و انتقال این اسناد به آیندگان به نحو احسن انجام داده باشیم و شاهد روزی باشیم که با کمال افتخار اظهار کنیم که بزرگترین گنجینه دانشی را در اختیار داریم تا به صورت تسهیل شده در دسترس عموم قرار داده شود زیرا متأسفانه هنوز در این زمینه مشکل وجود دارد تا افراد بتوانند به سهولت به مطالعات و تحقیقات خود دسترسی پیدا کنند.

کما اینکه همین مورد نیز ناقص قانون است. وی ادامه داد: بنابراین طبق قانون، همه اسناد ملی باید در اختیار سازمان اسناد و کتابخانه ملی قرار گیرد و شاید این سوال پیش بیاید مگر این سازمان چقدر جا برای نگهداری این تعداد اسناد دارد در حالی که تمرکز سازمان بر اسناد الکترونیکی است و اسناد کاغذی نیز باید با نظارت سازمان اسناد توسط دیگر نهادها نگهداری شود، براین اساس دیگر نهادها نباید به اختیار خود استانداردهای نگهداری اسناد را انجام دهند و باید استانداردهای سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران رعایت شود.

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران با اشاره به تدوین بخش عمده استانداردهای حفظ و نگهداری اسناد توسط این سازمان بیان داشت: در زمینه استانداردهای حفظ و نگهداری اسناد براساس تعامل با مراکز بین المللی اسناد صورت می پذیرد و چیزی جدا از استانداردهای بین المللی اسناد وجود ندارد و شاید در برخی مواقع لازم شود این استانداردها بومی شود. بروجردی با تأکید بر اهمیت انتقال و تحويل اسناد توسط سازمانها به مرکز آرشیو ملی ایران ادامه داد: بنابراین اگر این مسئله را به عنوان یک اصل بپذیریم مراکز مختلف که به عنوان مراکز اسناد وجود دارند برای اجرای این قانون باید هوشیار عمل کنند و اسناد ملی خود را به سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران تحويل دهند. وی ادامه داد: یکی از این مراکز: مرکز اسناد انقلاب اسلامی است که موظف است، اسناد و حداقل اسناد دیجیتال خود را به سازمان اسناد و کتابخانه ملی

اسناد نشد و بخشی از اسناد این سرزمین بیرون از مرزها رفته و یا مورد غفلت قرار گرفت و آرام آرام پس از اتمام جنگ، توجه به حفظ و نگهداری اسناد مورد توجه قرار گرفت.

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران تصریح کرد: به هر حال ۸ سال در کشور جنگی رخ داد و تجربه بسیار عظیمی به دست آمد تا با این تجربه از ایجاد جنگ های دیگر جلوگیری شود. بروجردی با اشاره به قانون حفظ اسناد و تصویب آن در سال ۱۳۴۹ بیان داشت: پس از انقلاب به یکباره دغدغه همه دستگاهها این شد تا اسناد خود را حفظ کنند و خوشبختانه قانون یک رویکرد ویژه ای برای نهاد آرشیو ملی ایران داشت تا بتواند نگهبان و حافظ اسناد آرشیوی کشور باشد، بنابراین طبیعی است که همه دستگاه ها دولتی موظف هستند اسناد خود را بعد از تولید در قالب الکترونیکی و کاغذی تحويل سازمان اسناد دهند مگر اینکه نهادهای قواعد و مختصات نگهداری از اسناد را رعایت کند

زرافشان:

آرشیوها باید در اختیار عموم مردم قرار گیرد

معاون اسناد ملی، سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران با تأکید بر شعار هر شهروند یک آرشیویست در قرن ۲۱ است، گفت: نقش آرشیوها در بهبود رفاه ملت ها و پیوند گذشته به آینده ملت ها تأثیرگذار است.

علی زرافشان در نخستین کنگره مطالعات آرشیوی و دومین همایش اسناد ایرانی، گفت: لحاظ کردن روز و هفته جهانی آرشیو در تقویم ها برای توجه عموم به فواید آرشیوها است زیرا نقش آرشیوها در بهبود رفاه ملت ها، حکمرانی بهتر حاکمین، شفافیت، عملکرد مطلوب و پیوند گذشته به آینده ملت ها، تأثیرگذار است، لذا این هفته در همه کشورهای جهان، مردم را در زمینه نقش آرشیوها آگاه می کند. معاون اسناد ملی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران با تأکید بر اهمیت جلب نظر مخاطبین و ذی نفعان در حوزه آرشیو و نقش آرشیوها که باید مردم بیشتر این نقش را احساس کنند، عنوان کرد: قانون اسناد در کشور ما ۵۰ سال قبل به این نکته توجه کرده است، بطوری که تأکید شده است تا آرشیوها در اختیار عموم مردم قرار گیرد و از ابتدای تاسیس این نهاد نیز رویکرد دسترسی مردم به آرشیوها مورد توجه بوده است.

زرافشان، ادامه داد: همچنین بیانیه شورای جهانی آرشیو نیز با همکاری همکاران به زبان فارسی ترجمه و در سایت (ICA) نیز بارگذاری شده است که تعهد بیشتری نیز برای آرشیویست ها ایجاد کرده تا آرشیو اسناد را فراهم کرده تا در دسترس قرار گرفته و آرشیویست های حرفه ای را نیز به کار گیرند.

کتابخانه ملی ایران «موزه برتر» شد

ایکوم ایران، محمدرضا کارگرمدیرکل موزه‌های سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و فریبرز خسروی معاون کتابخانه سازمان اسناد و کتابخانه ملی در این مراسم حضور داشتند.

در این مراسم موزه‌ها ای برتر کشور در سال ۱۳۹۷ معرفی شدند و مورد قدردانی قرار گرفتند که نام «سازمان کتابخانه ملی ایران» در لیست برگزیدگان جای گرفت.

شورای بین‌المللی موزه‌ها ۷۱ سال پیش تأسیس و ۲۸ اردیبهشت را به

عنوان روز جهانی موزه معرفی کرد هر سال نیز یک شعار براساس وظایف پیش روی خود انتخاب می‌کند.

در آیین روز جهانی موزه، سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران در بخش مناسب سازی برای استفاده معلولین و جانبازان از سوی ایکوم ایران به عنوان موزه برتر معرفی و مورد قدردانی قرار گرفت.

آیین روز جهانی موزه با شعار «موزه‌ها در جایگاه کانون‌های فرهنگی، آینده سنت» به همت کمیته بین‌المللی موزه‌ها (ایکوم) و با همکاری فرهنگستان هنر شنبه ۲۸ اردیبهشت برگزار شد.

علیرضا اسماعیلی سرپرست فرهنگستان هنر، محمد حسن طالبیان معاون میراث فرهنگی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، سید احمد محیط طباطبایی رئیس

بزرگداشت و گرامیداشت حکیم ابوالقاسم فردوسی و زبان فارسی سخنانی را ایراد کردند.

در ادامه این همایش نیز میزگردی با حضور ۱۱ تن از سفرای کشورهای افغانستان، تاجیکستان، پاکستان، ترکیه، فلسطین، روسیه، رومانی، بوسنی و هرزگوین، قرقیزستان و گرجستان برگزار شد.

هریک از سفرها به زبان فارسی حول محورهای چگونگی آموختن زبان فارسی، جایگاه زبان فارسی در میان سایر کشورها و اهمیت توجه به زبان فارسی مباحثی را مطرح کردند.

همچنین در بخش پایانی این مراسم با حضور رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی، رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی از تالیف دوره کامل زبان و ادبیات فارسی و جلد سوم فرهنگ جامع فارسی رونمایی شد.

برپایی نمایشگاه «دعای صبا»

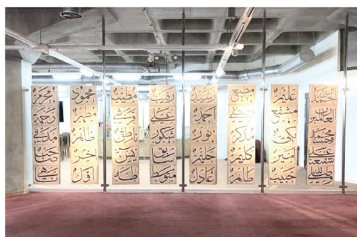
همزمان با ایام پر فضیلت ماه مبارک رمضان نمایشگاه «دعای صبا» در موزه کتاب کتابخانه ملی ایران برپا شده است. در نمایشگاه «دعای صبا»، ۳۲ تابلو از تصاویر نسخه خطی و نفیس «دعای صبا»، به نمایش درآمده است. دعای صبا، دعایی است که حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب (ع) پس از دو رکعت نماز صبح آن را قرائت می‌فرمودند که به گفته علمای شیعه، بالاترین مضامین حکمی، عرفانی و الهی را در قالب واژه‌های ادبی دربردارد. این دعا، با مناجات خداوند و ذکر نعمت‌های پروردگار از جمله پدید آوردن صبح، آفرینش آسمان، حرکت ستارگان و گردش آفتاب و ماه آغاز می‌شود سپس به یگانگی، علم، بخشندگی، احسان و رحمت خدا اشاره می‌کند و بر پیامبر اسلام (ص) و خاندان او درود می‌فرستد.

ترجمه فرازی از این دعا، چنین است: «خدا یا اگر در ابتدا، رحمت تو از روی حسن توفیق، به سراغ من نمی‌آمد؛ پس چه کسی بود که مرا در این راه روشن به سوی آرد؟» این نسخه خطی را «ام سلمه»، بانوی خوشنویس نام دار و دختر فتحعلیشاه قاجار، در ۱۲۴۳ هجری قمری برای محمدتقی میرزا نگاشته است. از جمله امتیازات این اثر، رنگه نویسی متن آن به خطوط نسخ و رفاع و با قلم‌های زر، مشکی، ارغوانی، سرنج، زرد، سبز، آبی، سفیداب و لاجورد بر زمینه‌های رنگین است که همگی به صورت متن و حاشیه ساخته و پرداخته شده‌اند؛ همچنین آرایه‌های ایرانی و اسلامی مذهب و مرضع که در سربلوح و حاشیه صفحات افتتاح آن به کار رفته؛ از نظر چیدمان و رنگ آمیزی کم نظیر است. این نمایشگاه محیطی در چهارچوب همکاری‌های مشترک میان موزه کتاب و میراث مستند ایران و موزه ملی ملک برگزار شده است.

نمایشگاه «آینه حُسن» در موزه کتاب و میراث مستند

در نمایشگاه «آینه حُسن» که در موزه کتاب و میراث مستند ایران سازمان اسناد و کتابخانه ملی برپا شد، ۱۱۴ تابلو از تصاویر نسخه خطی و نفیس «اسماء الحسنی» به نمایش درآمد.

همزمان با فرارسیدن ماه مهمانی خدا و به مناسبت روز جهانی موزه؛ نمایشگاه «آینه حُسن» در موزه کتاب و میراث مستند ایران این سازمان برگزار می‌شود.

در این نمایشگاه، ۱۱۴ تابلو از تصاویر نسخه خطی و نفیس «اسماء الحسنی»، به نمایش درآمده است. این نسخه خطی که نام‌های خداوند متعال و پیامبر اسلام (ص) را دربردارد برای هر بیننده‌ای لحظات مناجات پیش از اذان مغرب، در ماه مبارک رمضان و نیایش پیش از افطار را تداعی می‌کند.

این نام‌های مقدس که برآمده از آیات سوره مبارکه حشر، حدیث مرفوع و شماری از صفات پسندیده حضرت محمد (ص) است؛ به خط رفاع جلی بر کاغذ نخودی و با تسمه اندازی رنگارنگ و طلا اندازی میان سطرها به شیوه دندان موشی، آراسته شده است و دارای کتیبه‌ای مذهب و مرضع با عنوان رفاعی به قلم سفیداب است.

گفتنی است، این نمایشگاه، در چهارچوب همکاری‌های مشترک میان موزه کتاب و میراث مستند ایران و موزه ملی ملک برگزار شده است.

رونمایی از جلد سوم «فرهنگ جامع فارسی»

در سومین همایش روز پاسداشت زبان فارسی و بزرگداشت حکیم ابوالقاسم فردوسی که در سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران برگزار شد شاهد رونمایی از «تالیف دوره کامل زبان و ادبیات فارسی» و جلد سوم «فرهنگ جامع

فارسی» بودیم. در ابتدای سومین همایش روز پاسداشت زبان فارسی و بزرگداشت حکیم ابوالقاسم فردوسی اشرف بروجرودی رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی و غلامعلی حدادعادل رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی در باب اهمیت

خبر کوتاه

برگزاری کارگاه سه روزه
واکاوی نیهیلیسم
در غرب برگزار شد

کارگاه واکاوی نیهیلیسم غرب از ۱۹ تا ۲۱ خردادماه در اندیشه‌گاه سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران با حضور «اسدالله رحمان زاده» استاد فلسفه دانشگاه کانتراکاستای آمریکا برگزار شد.

وی در سخنرانی خود به بررسی چگونگی جریان مسلط فلسفه سکولار به پوچ‌گرایی (نیهیلیسم) پرداخت و در سه عرصه مفهوم حقیقت، جنبش ضد استنشالیسم یا ضد جوهرگرایی و مسئله اخلاق این موضوع را بررسی کرد.

در روز نخست، مفهوم نیهیلیسم ارزیابی شد. برای این بحث: مقاله‌های «نیهیلیسم فعال و چشم انداز صلح» و «تأملی فلسفی بر زندگی در غرب» نوشته اسدالله رحمان زاده پیشنهاد شد. سپس، سه نظریه حقیقت (انطباقی، انسجامی، پراگماتیک) را مورد بررسی قرار گرفت. در روز دوم، جنبش ضد جوهرگرایی و طبیعت‌گرایی در فلسفه غرب مورد بحث قرار گرفت. از این نقطه نظر مختصراً بحث‌های هایدگر، ویتگنشتاین، فوکو، و چامسکی مطرح شدند و به بحث طبیعت‌گرایی دنیل دنت، تامس نیگل، و استیون پینکر اشاره شد.

روز سوم اخلاق فضیلت ارسطو، اخلاق وظیفه‌گرایی کانت، اخلاق فایده‌گرایی میل، اخلاق مراقبت فمینیستی نادینگ، و تئوری اخلاقی مور و ویتگنشتاین مورد بحث قرار گرفتند.

رحمان زاده در این کارگاه سه مقاله خود با عناوین «تأملی بریقین، حقیقت و ایمان»، «واکاوی نیهیلیسم غرب» و «لبه تیغ: در جستجو بالاترین امکان بودن» را نیز به طرح و بررسی گذاشت.

از بازار پررونق مولانا در قرن ۲۱ تا ۱۵۰۰ بار اشاره به آیات قرآن در مثنوی

یافته به شمار نمی‌روند و در این باره می‌توان گفت که متون تعبیریذیر تمام عیار هستند که دیوان حافظ نمونه بارز آن به شمار می‌رود.

عضو هیأت علمی دانشگاه تهران در ادامه به بخشی از سخنان عین القضاة همدانی اشاره کرد و افزود: بخش اعظم متون مقدس را باید در زمره متون ادبی و هنری دانست.

ناصر مهدوی استاد عرفان اسلامی در ابتدا ضمن ابراز تأسف از رکود در حوزه کلام، گفت: مولوی شباهت بسیاری به پیامبر(ص) داشته و جاودانگی شگفت‌انگیزی در او وجود دارد.

وی با بیان اینکه در وجود مولانا یک شیدایی خاصی وجود دارد، ادامه داد: مولوی راهی را شناخت و طی کرد که بسیاری از افراد آن را نشناختند و نرفتند.

مهدوی همچنین به هوشمندی مولانا اشاره کرد و بیان داشت: هم اکنون فهم دینی ما دچار اختلاف جدی شده است و مولانا دینداری، مسلمانی و شیعه بودن را با اشعار خود به چالش کشیده است.

این اسلام پژوه و مفسر مثنوی با بیان این مطلب که مولوی از پیامبر اسلام (ص) طلب نگاه و روشنایی کرده، گفت: مولانا صدای علی (ع)، پیامبر(ص) و نزول قرآن را از نزدیک حس می‌کند و این مهم تفاوت او با سایر متفکران است. وی در ادامه ضمن طرح سوالاتی مبنی بر اینکه چرا بازار مثنوی همچنان پررونق است افزود: در شرایطی که هم اکنون در قرن ۲۱ به سر می‌بریم و قرن‌ها از زمان سروده شدن مثنوی معنوی می‌گذرد اما باز بازار این اثر شگفت‌انگیز پررونق است که یکی از دلایل آن گشوده بودن این اثر است.

مهدوی یادآور شد: متأسفانه در جوامع کاسبی با دین بر عاشقی با دین غالب بوده است. امروز جامعه در معمای زندگی گیر کرده است و عقل تعطیل شده بطوریکه توان حل مسئله نیست که دلیل عمده آن را می‌توان گرفتار شدن در دام ظواهر جستجو کرد.

وی ضمن ابراز ناراحتی از مهاجر ماندن قرآن کریم، تأکید کرد: قرآن برای مولانا مهاجر نماند و این کلام مقدس را خواند تا پرواز کند.

در پایان این نشست هم اندیشی حاضرین به طرح سوالات خود از اساتید پرداختند.

در نشست هم اندیشی «شب قرآن و مثنوی» که در سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران برگزار شد شرط فهم مثنوی معنوی رجوع به قرآن دانسته شد و با اشاره به بازار پررونق مثنوی معنوی از پیوند ناگسستنی این اثر با کلام مقدس سخن به میان آمد. این جلسه هم اندیشی پیرو تأثیرپذیری مولانا از قرآن کریم بخصوص در کتاب مثنوی به مناسبت قرار گرفتن در ایام مبارک ماه رمضان، با همکاری مجله بخارا و اندیشه‌گاه سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران برگزار شد. ایرج شهبازی در ابتدا به پیوند ناگسستنی میان قرآن و مثنوی اشاره کرد و گفت: در مثنوی معنوی بیش از ۱۵۰۰ بار به آیات قرآن کریم اشاره شده است.

این مولف و عضو هیأت علمی دانشگاه تهران، افزود: مولانا حافظ قرآن بوده و اشراف عظیمی در مجموعه معانی قرآنی داشته بطوریکه ذهن مولوی غالب بر الفاظ و مغلوب بر آیات قرآن بوده است.

وی با تأکید بر اینکه برای فهم مثنوی لزوماً باید با قرآن آشنا شد و به آن رجوع کرد، ادامه داد: به عبارت دیگر شرط فهم مثنوی معنوی رجوع به قرآن کریم است.

شهبازی با بیان اینکه مثنوی معنوی نوعی تفسیر بر قرآن کریم است، گفت: میان این دو ارتباط محکمی وجود دارد.

وی به تشریح شیوه‌های بهره‌گیری مولانا از قرآن پرداخت و افزود: در این زمینه پیش از هر چیزی باید دو فاکتور فراقکتی و پیش دآوری مورد توجه قرار گیرد به این معنی که در مواجهه با این مقوله لزوماً باید این دو موضوع کنار گذاشته شوند.

این مثنوی پژوه در ادامه با بیان اینکه فراقکتی در روانشناسی دارای هشت معنی بوده، اضافه کرد: از جمله این معانی این است که انسان‌ها ویژگی‌های شخصیتی خود را به انسان‌ها، متن یا جهان دیگر نسبت می‌دهند. شهبازی متن را به دو دسته گشوده و بسته تقسیم کرد و افزود: تفاوت این دو در امکان لحاظ کردن تعابیر است بطوریکه در متن گشوده ذهن به سمت تعابیر گوناگون سوق می‌یابد اما در متن بسته اذهان به درک ثابت می‌رسند.

وی با بیان اینکه متن گشوده خوانندگان را در فهم و منظور ناکام می‌گذارد ادامه داد: اینگونه متون پایان

ورق‌های هویت ساز

□ علی زرافشان | معاون اسناد ملی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

هفدهم اردیبهشت ماه روز اسناد ملی و سالروز تأسیس سازمان اسناد ملی ایران است. نامگذاری روزها در تقویم ملی، به جهت اهمیت و نقشی است که موضوع آن روز برای مردم یک کشور و جهان دارد و نامگذاری روزی برای اسناد نیز برای آن است که اهمیت و جایگاه اسناد در سرنوشت کشور و مردم یادآوری شود و مورد توجه قرار بگیرد.

از سیزدهم تا نوزدهم خردادماه نیز با عنوان هفته جهانی آرشیو در سراسر دنیا نامگذاری شده است که این نامگذاری نشانگر اهمیت موضوع اسناد و آرشیوها برای همه مردمان دنیا است.

آرشیوها حافظه و میراث فرهنگی ملت‌ها و دولت‌ها هستند و هرگونه پیشرفت و موفقیتی که بشر حاصل کرده است ثمره ثبت، ضبط و نگهداری توفیق‌ها و پیشرفت‌های پیشین آن است. به این اعتبار دانش بشر تا زمانی که ثبت نشده بود در زندگی انسان‌ها تحولی حادث نگردید.

هزاران سال انسان بر کره خاکی آزمون و خطا می‌کرد بدون آنکه قدمی از قدم بردارد و خشتی بر بنای علم و دانش بگذارد، بشر تا سالیان دراز به یک گونه زیست می‌کرد و دقیقاً از زمانی زندگی او متحول شد که هر چیز جدید را که برای او بدیع و نو به نظر می‌رسید ثبت کرد. چیزی که در دنیای امروز به آن تاریخ علم می‌گویند در واقع چیزی نیست جز اسناد موفقیت‌های علمی بشر در ادوار مختلف که ماهیت علوم مختلف را می‌سازند.

تاریخ اجتماعی بشر نیز به همین گونه است و آن چیزی که تحت عنوان مختصات فرهنگی و اجتماعی یک جامعه از آن یاد می‌شود در واقع مجموعه‌ای از تجارت بشر است که در قالب تاریخ اجتماعی انسجام یافته است.

تاریخ در همه ساحت‌ها نیازمند اسناد است و این اسناد هستند که تاریخ را مستند می‌کنند. در دنیای امروز تاریخ اگر متکی به سند نباشد داستانی بی استفاده است که تنها جنبه سرگرمی دارد و به هیچ وجه نمی‌توان برای حال و آینده از آن راهبردی استخراج کرد.

نقش «اعظم طالقانی» در اعتلای نظام

حقیقت را فدای مصلحت نکنیم

ایران گفت: او در طی این سال‌ها دست از تلاش برنداشت تا میان جایگاه تلاشگران و انقلابیون و کسانی که ریزه خوار سفره انقلاب اسلامی بودند تفکیک قائل شود.

وی همچنین به خدمات آیت اله طالقانی اشاره کرد و افزود: وی جمله معروفی مبنی بر «الْیَمِینُ وَالْشِّمَالُ مَضَلَّةٌ وَالطَّرِيقُ الْوُسْطَى هِيَ الْجَادَّةُ» داشت و بدین سان مدارا، میانه روی و اعتدال را ترویج می‌کرد.

بروجردی تصریح کرد: او که تربیت یافته در دامن پاک مادر و اخلاق مندی پدر بود همین شیوه و رویه را پیشه خود کرده بر همین اساس نقش یک معلم را برای نسل جوانی که در پی آموختن از او بودند ایفا کرده و می‌کند.

وی اضافه کرد: او هرگز اسیر افراطی گری نشده است و حقیقت را از وابستگی به گروه‌ها بدست

نیابوده است و همین نکته رمز آن است که علیرغم گذر زمان امروز هم حرف او خریدار دارد و او را مرجعی برای اعتدال آنهم با آموزه‌هایی برگرفته از کلام خدا قرار داده است.

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران با تأکید بر اینکه امروز انقلاب وام دار تمام کسانی است برای اعتلای آن تلاش کرده اند، گفت: تاریخ انقلاب اسلامی مملو از مقاومت‌ها، تلاش‌ها و احقاق حق‌ها بود و ما باید در جهت اعتلای آن تلاش کنیم.

وی متذکر شد: باید به این فکر کنیم که جامعه ما نیازمند این تلاش‌ها بوده و

یادمان نرود آرامش و امنیتی که هم اکنون برقرار است ثمره همه‌ی این تلاش‌ها و زحمات بوده است. البته این بدان معنا نیست که ما هم اکنون شرایط ناملایم را تجربه نمی‌کنیم.

بروجردی افزود: باید در کنار پیشبرد اقدامات در جهت پیشرفت جامعه اسلامی تلاش شود حقیقت فدای مصلحت نشود و در این زمینه شاهد این بودیم که خانم طالقانی همواره حقگو بود و این را به ما یاد داد.

وی به بهره‌مندی نسل جوان از تمام این تجربیات ارزنده تأکید کرد و گفت: نسل جوان باید سعی کند از تمام این تجربیات و فراز و نشیب‌ها بهره‌مند شود البته در این میان بسیاری از حقایق گفته نشده که امید است حقایق بازگو شوند.

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران خاطرنشان کرد: اینجا قدردان زنی هستیم که به ما یاد داده

است باهم باشیم و هرگز سر تعظیم و تکریم در مقابل ظلم و جور فرو نیاوریم.

به گزارش روابط عمومی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، مراسم تکریم

از «اعظم طالقانی» بعد از ظهر (۸ خرداد) با حضور اشرف بروجردی

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، اعظم طالقانی،

معصومه ابتکار - معاون رئیس‌جمهور در امور زنان

و خانواده، شهیندخت مولاوردی و سید محمود

دعایی در محل سالن همایش‌های سازمان اسناد و کتابخانه

ملی برگزار شد.

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران با بیان اینکه امروز انقلاب وام دار تمام کسانی مانند «اعظم طالقانی» است که برای اعتلای آن تلاش کرده اند گفت: باید تلاش شود حقیقت فدای مصلحت نشود و در این زمینه شاهد بودیم که خانم طالقانی همواره حقگو بوده و این مهم را نیز به ما آموخته است.

اشرف بروجردی در آیین نکوداشت «اعظم طالقانی» به نقش بی‌بدیل این زن مبارز اشاره کرد و گفت: همه ما می‌دانیم که این بانو چه نقش مهمی را در جهت اهداف جامعه زنان ایفا کرده است.

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران ضمن ابراز امیدواری در موفقیت رسالت آگاهی بخشی نقش و عملکرد

این بانو، افزود: بدون شک شخصیت خانم طالقانی به سبب انجام مجاهدت‌ها، تلاش‌ها، زحمات و رویکردی که داشت تا بتواند جامعه‌ای را تعریف کند که همه ما آرزوی آن را داریم بر کسی پوشیده نیست.

وی ادامه داد: ترسیم تصویری از جامعه در راستای پیشرفت بشریت و تحقق آرمان‌های اسلام و نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران از جمله تلاش‌های این بانوی بزرگ بوده است و باید گفت که همه ما مروهون زحمات و تلاش‌های او هستیم و امید است بتوانیم قدرشناس این زحمات باشیم.

بروجردی در ادامه به سهم قابل توجه خانم طالقانی در پیشبرد اقدامات متعدد در راستای پیشرفت نظام مقدس انقلاب اسلامی اشاره و تصریح کرد: لازم است به عنوان کسانی که از این تلاش‌ها بهره‌مند شده‌ایم و هستیم امروز گامی موثر برای شناساندن تلاش‌ها و زحمات این اسطوره‌ها برای نسل جوان برداریم.

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران همچنین به حضور لطف اله میثمی در جمع حضار اشاره و از تلاش‌ها و اقدامات وی برای پیشرفت و اعتلای آرمان‌های انقلاب اسلامی تشکر کرد.

وی در ادامه به بیان خاطره‌ای از اعظم طالقانی که مربوط به سال ۱۹۹۵ میلادی در اجلاس بین‌المللی زن در پکن می‌شد پرداخت و افزود: به یاد دارم او از صبح تا پاسی از بعدازظهر پاسخگوی شبهات افرادی که به هر دلیلی سرخورده شده بودند و اعتراض داشتند بود و با

صبر و حوصله تلاش می‌کرد که هیچ سوالی را بی‌پاسخ نگذارد و به نظر من علت این اهتمام این بود که وی احساس تکلیف می‌کرد.

بروجردی تصریح کرد: طبیعی است که در خلال این اقداماتی که طی این سال‌ها انجام داده‌ایم نواقصی هم وجود داشته باشد اما آنچه که حائز اهمیت

بوده پاسخگویی است بطوریکه باید به نسل جوان امروز پاسخگو باشیم.

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی

باید در کنار پیشبرد اقدامات در جهت پیشرفت جامعه اسلامی تلاش شود و حقیقت فدای مصلحت نشود

گپ کوتاه

آمار دقیقی از اسناد تاریخی ایران در خارج کشور نداریم

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران گفت: آمار دقیقی از اسناد تاریخی و نسخه های خطی ایرانی در کشورهای مختلف جهان نداریم اما در حال بررسی و ارزیابی میزان آن هستیم.

اشرف بروجردی درباره اینکه آیا آماری از اسناد ایرانی در خارج کشور وجود دارد؟ اظهارداشت: در دهه های گذشته بسیاری از اسناد و مدارک کشورمان از ایران خارج شده و در کشورهای دیگر نگهداری می شود که برخی از آن ها را با ریزنی پس گرفته ایم، اما در مجموع اطلاعات و آمار دقیقی از آن ها نداریم.

وی ادامه داد: برای مثال بسیاری از اسناد تاریخی مرتبط با گمرک در کشور بلژیک نگهداری می شود و هنوز برای تحویل آن ها به ایران رضایت نداده اند، اما قول دادند که در این زمینه همکاری کنند و تاکنون ضمن برپایی نمایشگاهی مرتبط در ایران، نسخه های دیجیتال اسناد و مدارک یاد شده در اختیار ما قرار گرفته است. رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران اظهارداشت: در سال ۹۶ شماری از اسناد و نسخه ها از کشور اتریش به ایران انتقال یافت و در انگلیس اسنادی در ارتباط با سال های قبل از انقلاب و کودتا وجود دارد که برای تحویل گرفتن آن ها تلاش شده است.

وی اضافه کرد: کتابخانه کنگره آمریکا با وجود تحریم ها همکاری مستمری با ایران دارد و یک نسخه از کتاب، مجلات و اسناد منتشر شده خود را بصورت ماهانه برای سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران ارسال می کند.

بروجردی با بیان اینکه آماری از اسناد در دست مردم در داخل کشور موجود نیست، گفت: باید این دغدغه بین ایرانیان بوجود آید که بهترین مکان برای این داشته های تاریخی و ارزشمند سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران است، زیرا ضمن حفاظت از آن ها می توان از فواید آن بهره برد.

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران در پاسخ به اینکه آیا در سیل اخیر و در حوادث مشابه در یکی دو سال گذشته آسیبی به اسناد در آن شهرها وارد شد؟ گفت: در این زمینه در حال ارزیابی هستیم و به جمع بندی نرسیده ایم.

وی ادامه داد: متأسفانه در آتش سوزی سال ۹۶ در انبار وزارت نیرو بسیاری از اسناد از بین رفت و از آن مجموعه درخواست شده است حداقل نسخه دیجیتال آن ها را در صورت موجود بودن در اختیار سازمان قرار دهند.

تشکیل کارگروه حفاظت و نگهداری آثار ثبتی کمیته ملی حافظه جهانی سرعت می یابد

این آثار است.

براین اساس در این جلسه تصمیم گرفته شد تا تشکیل کارگروه حفاظت و نگهداری آثار ثبت شده سرعت بیشتری پیدا کند و این کارگروه موظف خواهد بود تا دستورالعمل حفاظت از آثار را تدوین کرده و در اختیار مراکز نگهداری آثار ثبت شده جهانی قرار دهد.

بنابراین گزارش، کمیته ملی حافظه جهانی از سال ۱۳۸۴ به عنوان زیرشاخه ای از کمیسیون ملی یونسکو تشکیل شده است و هدف آن اجرای اهداف برنامه حافظه جهانی (The Memory of the World) یونسکو است که در سال ۱۹۹۲، مبتنی بر شناسایی، آگاه سازی و دسترس پذیر کردن میراث مستند کشورهای شکل گرفته است.

این کمیته متشکل از ۸ عضو حقوقی (سازمان اسناد و کتابخانه ملی، دانشگاه تهران، وزارت امور خارجه، کتابخانه مرکزی اسناد مجلس شورای اسلامی، سازمان میراث فرهنگی - صنایع دستی و گردشگری، کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی، کمیسیون ملی یونسکو، کتابخانه و موزه آستان قدس رضوی، سازمان صدا و سیما ج.ا.ایران) و ۹ عضو حقیقی از میان متخصصان حوزه میراث مستند است و در حال حاضر ریاست آن با اشرف بروجردی - رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی است.

کمیته ملی حافظه جهانی طبق روال در طول سال، هر ماه یک جلسه تخصصی با حضور تمامی اعضا دارد که البته در شرایط اضطراری نیز جلساتی با هماهنگی اعضا برگزار می شود که این نشست ها در محل سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران است. در ذیل این کمیته چهار گروه کارشناسی «ارزیابی آثار برای ثبت»، «آموزش»، «حفاظت و پایش»، «معرفی و دسترسی» نیز فعالیت می کند.

کمیته ملی حافظه جهانی در ادامه فعالیت های خود، انجام پژوهش درباره آثار جهانی ثبت شده را دنبال خواهد کرد، براین اساس تشکیل کارگروه حفاظت و نگهداری از آثار ثبتی کمیته ملی حافظه جهانی نیز سرعت می یابد.

به گزارش روابط عمومی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، یکصد و بیست و هفتمین کمیته ملی حافظه جهانی با حضور اعضای آن در کاخ موزه گلستان برگزار شد. دلیل برگزاری این جلسه در کاخ گلستان، سه اثر ثبت شده در فهرست بین المللی برنامه حافظه جهانی است که در این مجموعه نگهداری می شود.

این سه اثر شامل شاهنامه بایسنقری، پنج گنج (خمسه) نظامی و جامع التواریخ است

که در جلسه مذکور، اعضای این کمیته از این سه اثر بازدید کردند تا از نزدیک با روند حفاظت و در دسترس قرار دادن آنها برای بازدید عموم مطلع شوند. بنابراین گزارش، از سال ۱۳۸۴ که کمیته ملی حافظه جهانی در ایران شکل گرفته است تا کنون، این کمیته بیش از ۷۰ اثر در فهرست های سه گانه (ملی، منطقه ای و جهانی) برنامه حافظه جهانی به ثبت رسانده است که از این میان ۱۱ اثر در بخش بین المللی به ثبت رسیده است.

طبق دستورالعمل مصوب برنامه حافظه جهانی، این کمیته بازندهای

دوره ای از آثار ثبت شده با هدف پایش وضعیت نگهداری آثار و حفاظت از آنها انجام می دهد همچنین کمیته ملی حافظه جهانی، به منظور پایش آثار با مراکز محل نگهداری آثار از جمله کاخ گلستان، مدرسه مطهری، موزه ملی و ...، در تعامل دائم است. یکی از برنامه های آتی این کمیته در راستای معرفی بیشتر آثار ثبت جهانی شده در این برنامه، ایجاد تعامل با دانشگاه ها و پژوهشگران برای انجام پژوهش درباره

کمیته ملی حافظه جهانی از سال ۱۳۸۴ به عنوان زیرشاخه ای از کمیسیون ملی یونسکو تشکیل شده است و هدف آن اجرای اهداف برنامه حافظه جهانی (The Memory of the World) یونسکو است

عضویت یکی از اعضای هیات علمی سازمان اسناد و کتابخانه ملی در کارگروه‌های ایفلا

سعيدة اكبري داربان برای دومین دوره متوالی به عنوان عضو «گروه بررسی مدل‌های مفهومی کتابشناختی ایفلا» و «کمیته دائمی یونی‌مارک» منصوب شد. اکبری داربان علاوه بر عضویت در «گروه بررسی مدل‌های مفهومی کتابشناختی ایفلا» و «کمیته دائمی یونی‌مارک»، همچنین «کمیته دائمی انتخابات و کاندیدهای ایفلا» با عضویت وی به مدت چهار سال (آگوست ۲۰۱۹ - آگوست ۲۰۲۳) در گروه بررسی ISBD نیز موافقت کرد.

ایفلا «فعالیت می‌کند. این مدل‌ها عبارت‌اند از «ملزومات کارکردی پیشینه‌های کتابشناختی (FRBR) در ۱۹۹۸، ملزومات کارکردی داده‌های مستند (FRAD) در ۲۰۰۹، ملزومات کارکردی داده‌های مستند موضوعی (FRSAD) در ۲۰۱۰، «ملزومات کارکردی پیشینه‌های کتابشناختی - شی‌گرا (FRBRoo) در ۲۰۱۶، پرس‌ا (PRESSoo) در ۲۰۱۶ و مدل مرجع کتابخانه ای ایفلا (LRM) در ۲۰۱۷. گروه بررسی ISBD مسئولیت نگهداری استاندارد بین‌المللی توصیف کتابشناختی (ISBD) را برعهده دارد که استاندارد پایه در ارتقای کنترل کتابشناختی جهانی محسوب می‌شود و تاریخچه این استاندارد به ۱۹۶۹ برمی‌گردد. هدف اصلی ISBD یکدستی داده‌ها در زمان اشتراک اطلاعات کتابشناختی است که پیشگسوتان کتابداری در کتابخانه ملی ایران و پایه‌گذار اجرای این استاندارد افرادی از جمله مرحوم پوری سلطانی، زهره علوی، ماندانا صدیق بهزادی، زهرا شادمان هستند. هم‌اکنون نیز قواعد این استاندارد در زمان ذخیره‌سازی اطلاعات در محیط مارک ایران به کار می‌رود. آخرین ویرایش این استاندارد مربوط به سال ۲۰۱۱ است. از ابتدای تشکیل کمیته دائمی یونی‌مارک و گروه‌های بررسی مذکور تاکنون عضو ایرانی در این کمیته‌ها فعالیت نکرده است. سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران با مشارکت در سیاستگذاری‌ها و تدوین استانداردهای جهانی حوزه سازماندهی منابع توانسته است بیش از پیش در راستای اهداف اساسنامه سازمان اسناد و کتابخانه ملی حرکت کند.

وی در «گروه بررسی مدل‌های مفهومی کتابشناختی ایفلا» و «کمیته دائمی یونی‌مارک» برای دوره مرداد ماه سال ۱۳۹۸ تا مرداد سال ۱۴۰۰ (آگوست ۲۰۱۹ - آگوست ۲۰۲۱) تأیید شده است. «مارک» درواقع استاندارد بین‌المللی رقمی برای ذخیره انواع مواد کتابخانه‌ای و آرشویی است و دو نوع مارک در دنیا وجود دارد یونی‌مارک (مارک جهانی) و مارک ۲۱ که مارک ایران براساس یونی‌مارک تدوین شده است. «کمیته دائمی یونی‌مارک» در سال ۱۹۹۱ تشکیل شد، هدف اصلی این کمیته کنترل فرمت یونی‌مارک مطابق با اصول کنترل کتابشناختی جهانی است. «کمیته مارک ایران» در سال ۱۳۷۷ یعنی هفت سال پس از کمیته دائمی یونی‌مارک در کتابخانه ملی تشکیل شد و فعالیت‌های این کمیته منجر به پیاده‌سازی مارک ایران در رسا در سال ۱۳۸۵ شد که تاکنون بخش مهمی از نیازهای ذخیره‌سازی اطلاعات را در کتابخانه ملی و حتی آرشو ملی برآورده کرده است. «گروه بررسی مدل‌های مفهومی کتابشناختی ایفلا» مسئولیت نگهداری و توسعه این مدل‌های مفهومی ایفلا را برعهده دارد. این گروه زیر نظر «کمیته استانداردهای

«معجم المخطوطات العراقية» منتشر شد

کتاب «معجم المخطوطات العراقية» شامل فهرست مشترک نسخه‌های خطی عراق منتشر شد.

فهرست مشترک نسخه‌های خطی عراق با عنوان «معجم المخطوطات العراقية» توسط انتشارات سازمان اسناد و کتابخانه ملی در ۲۰ جلد چاپ و روانه بازار نشر شد. در این مجموعه اطلاعات حدود ۷۵ هزار نسخه خطی و عکسی عربی، فارسی و ترکی موجود در عراق به‌اهتمام مصطفی درایتی و به زبان عربی معرفی شده است.

همچنین این فهرستگان به ترتیب الفبای عنوان نسخه‌ها تنظیم شده و میزان اطلاعات کتاب‌شناسی و نسخه‌شناسی براساس فهرست‌های منتشر شده است. چهار جلد آخر شامل نمایه‌های مولفین، زبان، محل تالیف، محل کتابت، نسخه‌های خط مولف، موضوع و کاتبان است.

چاپ اول این اثر به پایان رسیده است و علاقه‌مندان برای پیش خرید چاپ جدید این اثر که به زودی عرضه خواهد شد، می‌توانند به فروشگاه انتشارات سازمان واقع در ساختمان کتابخانه ملی ایران مراجعه کنند و یا با شماره تلفن ۸۱۶۲۳۳۱۵ تماس بگیرند.

مشتاق معرفت به چاپ رسید

کتاب «مشتاق معرفت: مصاحبه تاریخ شفاهی با عبدالمحمد آیتی» به چاپ رسید. چاپ کتاب «مشتاق معرفت: مصاحبه تاریخ شفاهی با عبدالمحمد آیتی» از سلسله کتاب‌های «تاریخ شفاهی» در ۱۶۶ صفحه چاپ

و روانه بازار نشر شد.

در این کتاب، اطلاعاتی در مورد دوران کودکی؛ تحصیل در مکتب‌خانه، دبستان، دبیرستان، حوزه علمیه قم، دانشکده علوم معقول و منقول؛ ورود به وزارت فرهنگ و شروع تدریس؛ آشنایی با اخوان ثالث و ادبیات جدید؛ تحقیق در مورد شعرای عرب؛ ترجمه قرآن، نهج البلاغه و صحیفه سجادیه؛ آداب و رسوم، تعزیه، عزاداری و سوگواری در بروجرد؛ و سایر فعالیت‌های پژوهشی عبدالمحمد آیتی در

حوزه فلسفه، تاریخ و ادب فارسی و عربی از زبان خودش ارائه شده است. مصاحبه این اثر را فاطمه نورایی نژاد و تحقیق و تدوین آن را سوده مرتجائی انجام داده است.

علاقه‌مندان برای تهیه این اثر می‌توانند به فروشگاه انتشارات سازمان واقع در ساختمان کتابخانه ملی ایران مراجعه کنند و یا با شماره تلفن ۸۱۶۲۳۳۱۵ تماس بگیرند.

مجموعه مقالات ایران‌شناسی (محسن‌نامه ۲) منتشر شد

کتاب «مجموعه مقالات ایران‌شناسی (محسن‌نامه ۲): یادنامه زنده‌یاد دکتر محسن جعفری مذهب حقیقی» به همت انتشارات سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران به زیور طبع آراسته شد.

به گزارش روابط عمومی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، کتاب «مجموعه مقالات ایران‌شناسی (محسن‌نامه ۲): یادنامه زنده‌یاد دکتر محسن جعفری مذهب حقیقی» در ۶۱۵ صفحه چاپ و روانه بازار نشر شد.

در این اثر بیست و پنج مقاله از بیست و پنج نویسنده در حوزه ایران‌شناسی، از جمله «ناصر خسرو: دبیر، معمار یا باستان‌شناس»، «شکل‌گیری تاریخ‌نگاری ایرانی»، «پیشینه واژگان ایرانی کشت و کار»، «خاندان کوثر همدان»، «مدارس سلطانیه در عصر اولجایتو»، «عارف قزوینی و خاندانش» و «واژه‌نامه اصطلاحات دانش ابعاد و اجرام» به شادروان دکتر «محسن جعفری مذهب حقیقی» اهدا شده است.

از دیگر مقالات اهدایی به دکتر جعفری می‌توان به «خانه سالار»، «تأثیر تاریخ‌نگاری ایلخان و تیموریان بر تاریخ‌نگاری عثمانی»، «تأثیر قنات بر فرهنگ عامه مردم بیرجند»، «تحلیلی بر اعلام جغرافیایی تاریخ سیستان» و «پاره‌های خوزستان پژوهی» اشاره کرد.

کتاب «مجموعه مقالات ایران‌شناسی (محسن‌نامه ۲): یادنامه زنده‌یاد دکتر محسن جعفری مذهب حقیقی» توسط انتشارات سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران و به اهتمام «پروین استخری و جمشید کیان‌فر» گردآوری شده است. علاقه‌مندان برای تهیه این اثر می‌توانند به فروشگاه انتشارات سازمان واقع در ساختمان کتابخانه ملی ایران مراجعه یا با شماره تلفن ۸۱۶۲۳۳۱۵ تماس حاصل کنند.

دیدار سفیر یونان با رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

الکساندر کیس : اطلاعات آثار ارزشمند ابوعلی سینا در آتش سوزی آکروپولیس را بازیابی کردیم

مسائلی را پیگیری کنم و بدون شک فرصت عالی و مغتنمی خواهد بود تا در ماه آگست بتوانیم این تفاهم نامه را میان ایران و یونان منعقد کنیم. وی همچنین به اتحاد میان ایران و یونان از گذشته تا به امروز اشاره کرد و بیان داشت: متأسفانه در پی بروز اتفاقاتی مانند آتش سوزی آکروپولیس که در تاریخ یونان رخ داد بسیاری از کتب و اسناد مکتوب از بین رفت. الکساندر کیس تصریح کرد: با تلاش هایی که صورت گرفت توانستیم از طریق آثار ارزشمند افرادی مانند ابوعلی سینا بخش هایی از اطلاعات از بین رفته را بازیابی کنیم.

وی به کتابخانه ملی یونان که با سبک نئوکلاسیک بنا شده است اشاره کرد و افزود: این ساختمان سازه ای مرمری دارد و حفاظت از آن شرایط خاصی را می طلبد بر همین اساس مجبور هستیم بخشی از کتب و اسناد را به سایر کتابخانه های بزرگ یونان انتقال دهیم.

سفیر یونان به سازه جالب ساختمان کتابخانه ملی ایران اشاره کرد و گفت: ساختمان این کتابخانه به واسطه دارا بودن پنجره های زیاد از نور طبیعی برخوردار بوده است.

وی با اعلام اینکه بسیاری از نسخ خطی کتابخانه یونان به دیجیتال تبدیل شده است، خاطرنشان کرد: در راستای تبادل نسخ دیجیتال میان ایران و یونان رایزنی های لازم را خواهد کرد تا در صورت وجود نسخی از ایران در کتابخانه های یونان بتوانیم در قالب دیجیتال تبادل لازم صورت پذیرد.

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران در دیدار با سفیر یونان، این دیدار را نقطه آغازی برای تعامل فرهنگ میان این دو کشور برشمرد و گفت: از آنجایی که ایران و یونان هر دو عضو «ایفلا» هستند می توانیم نقطه مشترکی را در حوزه داد و ستد دانش و موضوعاتی که از خلال منابع مکتوب به دست می آیند آغاز کنیم.

«دیمیتری الکساندر کیس» سفیر کشور یونان در دیدار با اشرف بروجردی رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران ضمن تشکر از فراهم کردن مقدمات این دیدار اظهار داشت: من امروز که در این مکان حضور دارم شبیه دانش آموزان تنبل هستم چرا که از برخی از مطالبی که در ارتباط با تعاملات ایران و یونان بود بی اطلاع بودم.

سفیر یونان در ادامه به برگزاری ایفلا (فدراسیون بین المللی انجمن ها و موسسات کتابداری (IFLA)) در یونان اشاره کرد و افزود: من از تفاهم نامه معوق میان ایران و یونان در حوزه کتاب و کتابخانه بی اطلاع بودم و امروز اینجا حضور دارم تا چنین

بروجردی:

«ایفلا» نقطه داد و ستد دانش میان ایران و یونان است

اشرف بروجردی در دیدار با سفیر یونان اظهار داشت: درون شکل ظاهری این کتابخانه محتوا و مفاهیم علمی بسیار با اهمیتی نهفته است که در سطح گسترده تری منتشر می شود.

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران به روابط میان ایران و یونان از گذشته تا کنون اشاره کرد و افزود: از آنجایی که این دو کشور دارای تاریخچه غنی و پربراری هستند این دیدار می تواند نقطه آغازی برای تعامل فرهنگ میان این دو کشور باشد.

وی یکی از فصول مشترک مباحث را مربوط به «ایفلا» (فدراسیون بین المللی انجمن ها و موسسات کتابداری (IFLA)) عنوان کرد و اظهار داشت: از آنجایی که ایران و یونان هر دو عضو «ایفلا» هستند می توانیم نقطه مشترکی را در حوزه داد و ستد دانش و موضوعاتی که از خلال منابع مکتوب به دست می آیند آغاز کنیم.

بروجردی با بیان اینکه کتابخانه متشکل از بخش کتاب و سند به اضافه حافظه دیداری و شنیداری است، گفت: این کتابخانه به عنوان حافظه ملی ایرانیان بوده که تمام اینها می تواند مورد بهره برداری قرار بگیرند.

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی، بهترین مکان و فضا برای ایجاد تعاملات مشترک را پایگاهها و مراکز بین المللی دانست و تصریح کرد: دو کشور ایران و یونان عضو این مراکز بوده و در حوزه های فرهنگ، سند، منابع دیجیتال، منابع دیداری و شنیداری فعال هستند و از جایگاه بین المللی

برخوردارند بر همین اساس از این شرایط به وجود آمده می توان برای اتخاذ تصمیمات مشترک و اثرگذاری در این مجامع استفاده کرد.

وی ضمن اعلام اینکه اساس تفکر فلسفی در گذر زمان در یونان پایه گذاری شده است خاطرنشان کرد: نکته ای که امروزه به آن توجه می شود این است که فلسفه اسلامی تعامل بیشتری با یونان دارد.

سفیر یونان در پایان این دیدار از موزه میراث مکتوب سازمان اسناد و کتابخانه ملی نیز بازدید کرد.

شیوه نامه جشنواره ملی مقاله نویسی نابینایان ایران منتشر شد

آخرین مهلت ارسال آثار پایان مرداد

ز: استفاده و درج بخش منابع، ضروری نیست، اما در صورت استفاده در داوری ها لحاظ خواهد شد. همچنین این بخش، جزء حجم کلی مقاله محسوب نمی شود.
ح: در قسمت بالا سمت راست هر صفحه، شماره صفحه ذکر شده و در انتهای مقاله نیز کلمه «پایان» درج گردد.
ط: هر نویسنده می تواند حداکثر در هر یک از محورهای اعلام شده، یک مقاله و جمعاً سه مقاله به جشنواره ارسال کند.
ی: به مقالاتی که دارای بیش از یک نویسنده است، در صورت کسب رتبه صرفاً یک جایزه تعلق می گیرد.
ک: سازمان اسناد و کتابخانه ملی، مقالات برگزیده و شاخص را در ویژه نامه جشنواره و بنام خود نویسنده یا نویسندگان منتشر می کند.
ل: جهت جلوگیری از پاک شدن احتمالی نقاط بریل و یا هرگونه آسیب دیگر، مقالات در قالب بسته بندی مناسب به دبیرخانه ارسال شود.

داوری مقالات در دو بخش صورت می پذیرد:

الف: صحیح نویسی و رعایت رسم الخط بریل (نبود قلم خوردگی و هرگونه ۶ نقطه، نبود اغلاط املائی، رعایت علائم ویرایشی و نگارشی و...) بخش محتوایی
در این بخش معیارهای مندرج در بند «و» (شرایط ارسال مقالات) لحاظ می شود.
* صرفاً مقالاتی در بخش محتوایی داوری خواهند شد که حداقل ۷۰ درصد امتیاز بخش الف (صحیح نویسی و رعایت رسم الخط بریل) را کسب کنند.
* در بخش رسم الخط بریل، در مواردی که املا یا شیوه های نگارش مختلف وجود دارد، هر دو روش سازمان بهزیستی کشور (مرکز رودکی) و سازمان آموزش و پرورش استثنائی صحیح قلمداد می شود.
* سازمان اسناد و کتابخانه ملی در ارزیابی بخش صحیح نویسی بریل از پیشکسوتان و کارشناسان این حوزه، و در داوری بخش محتوایی از ظرفیت های علمی و پژوهشی کتابخانه ملی و نیز صاحب نظران حوزه نابینایان بهره خواهد برد.

فعالیت های جنبی جشنواره:

الف: معرفی و تحلیل از شخصیت های تأثیرگذار در بریل فارسی افرادی که دارای فعالیت ها، خدمات و اقدامات مؤثر و مداوم در حوزه بریل فارسی هستند، می توانند رزومه خود را همراه با مستندات به صورت پستی و یا الکترونیکی به دبیرخانه جشنواره ارسال کنند. جشنواره افراد برگزیده را معرفی و تقدیر می کند.
ب: معرفی و تقدیر از پژوهش های شاخص در حوزه بریل پژوهشگران محترم می توانند پژوهش های خود را در حوزه بریل اعم از کتاب و مقاله (تألیف یا ترجمه)، پایان نامه و رساله، طرح پژوهشی و... از طریق پستی یا الکترونیکی به دبیرخانه ارسال کنند. بعد از بررسی پژوهش های ارسالی، پژوهش های برگزیده در اختتامیه جشنواره معرفی، و مورد تقدیر قرار خواهند گرفت.
ج: نشست های تخصصی در حوزه بریل در راه بررسی ظرفیت ها، فرصت ها و چالش های بریل فارسی، شناسایی مشکلات پیش روی آن و ارائه راهکار، طرح و بررسی پیشنهادات بدیل در این زمینه، در طول جشنواره نشست های تخصصی و سیاستی با حضور مسئولین، صاحب نظران و کارشناسان این حوزه در سازمان اسناد و کتابخانه ملی برگزار خواهد شد.
عنوان، موضوع و تاریخ هر یک از این نشست ها متعاقباً اطلاع رسانی می گردد.
آخرین مهلت ارسال آثار تا ۳۱ مرداد ۱۳۹۸ اعلام شده است و اختتامیه این جشنواره دهه سوم مهرماه (همزمان با روز جهانی نابینایان) برگزار خواهد شد.

سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران شیوه نامه نخستین دوره «جشنواره ملی مقاله نویسی نابینایان به بریل (منابر)» را منتشر کرد که بر اساس آن آخرین مهلت ارسال آثار تا پایان مردادماه است.

این سازمان به سبب جایگاه ویژه بریل در تأمین نیازهای اطلاعاتی نابینایان، کاهش تدریجی استفاده از این خط در دو دهه اخیر بخصوص در ایران، توجه ویژه سازمان ها و معاهدات بین المللی بر حفظ، گسترش و رسمیت بخشی بیشتر به آن و نیز با شناسایی و معرفی خط بریل به جامعه، بر آن است تا نخستین دوره جشنواره ملی مقاله نویسی نابینایان به بریل (منابر) را برگزار کند.

در این جشنواره افراد با آسیب بینایی در قالب محورهای اعلام شده، مقالات و نوشتارهای کوتاه خود را به صورت بریل ارسال می کنند و در اختتامیه جشنواره، نفرات برگزیده معرفی و با اهدای جوایز نفیس تقدیر خواهند شد.

این جشنواره که با شعار «خطی سپید به وسعت دیدن» برگزار می شود اهداف مختلفی را اعم از حفظ و گسترش خط بریل

فارسی، رسمیت بخشی و آگاهی بخشی بیشتر نسبت به بریل در جامعه، آشناسازی بیشتر و فرهنگ سازی در لایه های مختلف حیات اجتماعی، ترویج، ترغیب و نهادمندسازی این خط در بین نابینایان ایران، ایجاد توجه و حساسیت نسبت به بریل در دستگاه های ذی ربط، با شناسایی و توجه ویژه به ظرفیت حداکثری بریل در تأمین نیازهای اطلاعاتی این قشر و فراهم سازی بسترهای لازم برای نشان دادن توانمندی های علمی و پژوهشی نابینایان را دنبال می کند.

محورهای جشنواره شامل وارد ذیل می شود:

- راهکارهای کاهش شکاف اطلاعاتی بین نابینایان و سایر افراد با استفاده از خط بریل
- مناسب ترین روش یکپارچه سازی دسترسی به منابع بریل و گویا با توجه به اقتضات سیاسی، حقوقی، اجتماعی و فرهنگی
- آسیب شناسی نحوه آموزش بریل فارسی و روش های استفاده از آن در مدارس نابینایان

شرایط ارسال مقالات:

مقالات ارسالی باید دارای شرایط زیر باشند:
الف: مقاله به صورت بریل نوشته و ارسال شود.
ب: مقاله توسط فرد نویسنده و به صورت مستقیم (صرفاً با لوح و قلم، و یا ماشین پرکنیز) به بریل نگارش یابد و به مقالاتی که با استفاده از چاپگرهای بریل از روی فایل متنی بینایی تهیه کردند، ترتیب اثر داده نخواهد شد.
ج: جشنواره در دو بخش زیر بیست سال و بالای بیست سال برگزار شود. مقالات باید به صورت چکیده مبسوط بوده و تعداد واژگان هر مقاله برای زیر بیست سال (۷۰۰ کلمه) و بالای بیست سال (۱۲۰۰ کلمه) است.
د: اطلاعات کلی شامل نام و نام خانوادگی، سن، میزان تحصیلات، میزان و نوع آسیب بینایی، شماره تماس همراه، شماره تماس ثابت، شغل (اختیاری)، محل زندگی (اختیاری)، ایمیل (اختیاری) در ابتدای مقاله آورده شود.
ه: جهت سهولت در امر داوری و سایر فرآیندها، موارد بند «د» (اطلاعات کلی خواسته شده) یا در یک صفحه جدا قرار گیرد و یا بین اطلاعات کلی درج شده و بدنه اصلی مقاله حداقل دو خط فاصله گذاشته شود. همچنین، در آغاز مقاله، «محور مورد نظر» و بعد از آن با یک خط فاصله «عنوان» مقاله درج شود. بین عنوان و متن اصلی نیز حداقل یک خط فاصله لحاظ شود.
و: در نگارش مقاله مواردی چون مقدمه و طرح بحث، انسجام در پردازش و تبیین موضوع، کاربردی بودن، عینی بودن موضوعات طرح شده و نتیجه گیری مورد توجه قرار گیرد.

آدرس پستی:

بزرگراه حقانی- غرب به شرق- بعد از مترو
حقانی- بلوار کتابخانه ملی- ساختمان
کتابخانه ملی- دبیرخانه حوزه ریاست
کد پستی: ۱۵۳۸۶۳۳۳۱۱
شماره تماس: ۰۲۱-۸۱۶۲۲۸۸۵
پست الکترونیکی: Manaber@nlai.ir

